

GRAD ZAPREŠIĆ

NACRT
STRATEGIJE ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

Siječanj 2025.

1. UVOD

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića (u daljnjem tekstu: Strategija) je strateška podloga od značaja za Grad Zaprešić. Cilj Strategije je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu aktivnosti/projekata na lokalnoj razini, posebice u kontekstu situacije vezane za obnovu zgrada i usmjeravanje obnove prema strateškim ciljevima:

- razvoja zelene infrastrukture i integracija rješenja zasnovanih na prirodi (NbS),
- unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama,
- ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti i
- prilagodbe klimatskim promjenama te jačanje otpornosti na rizike.

Svrha izrade Strategije prvenstveno je stvoriti podlogu za dugoročan razvoj, podlogu za izmjenu prostorno-planskih dokumenata sukladno potrebama razvoja i podlogu za neposrednu provedbu aktivnosti/projekata koji su u skladu s DNSH načelima (ne nanosi značajnu štetu okolišu). Također, Strategija će poslužiti za definiranje projektnih aktivnosti i projekata kojima će Grad Zaprešić u budućnosti aplicirati na natječaje za dodjelu EU sredstava.

Integriranje zelenih i održivih koncepata predstavlja poticaj za zelenu urbanu obnovu kako bi se ostvario cjeloviti potencijal zemljišta te istovremeno izgradila osnova za ostvarenje ciljeva održivog razvoja. Posebice s aspekta integracije rješenja zasnovanih na prirodi (NbS) i zelene infrastrukture, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na klimatske i druge prirodne te antropogene rizike, razvoj teritorijalnog sustava te primjenu mjera energetske učinkovitosti.

Iz tog razloga, cilj Strategije nije samo poboljšanje postojeće fizičke infrastrukture i/ili prostora, već i unaprjeđenje opće održivosti prostora.

Dugoročno gledano, održivi pristup problemu zelene urbane obnove u Gradu Zaprešiću predstavlja korištenje već urbaniziranog prostora, povećanje kvalitete prostora, primjenu novih tehnoloških rješenja korištenjem rješenja zasnovanih na prirodi (NbS) te smanjenje potrošnje energije.

Nacionalni zakonodavni okvir

Strategija je izrađena u skladu s nacionalnim zakonodavnim okvirom koji obuhvaća zakone i strategije relevantne za temu zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:

- **Zakon o gradnji** („Narodne novine“ br. 153/13, 20/17, 39/19, 125/19, 145/24): Definira izradu Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima (članak 47.c) i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (članak 47.d).
- **Zakon o prostornom uređenju** („Narodne novine“ br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23): Definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodene površine koje doprinose očuvanju prirodnih procesa i održivom razvoju.

- **Zakon o zaštiti prirode** („Narodne novine“ br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19): Propisuje očuvanje krajobraza i razvoj multifunkcionalnih mreža zelene infrastrukture.
- **Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj do 2040. godine**: Naglašava važnost zelene infrastrukture u prilagodbi klimatskim promjenama.
- **Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske**: Postavlja prioritete za razvoj zelene infrastrukture i očuvanje prirodnog kapitala.
- **Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. godine**: Zagovara razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama kao ključne smjernice ekološke i energetske tranzicije za klimatsku neutralnost.

Ovi zakoni i strateški dokumenti čine osnovu za implementaciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom, čime omogućuju održivi razvoj urbanih područja. Strategija Grada Zaprešića pridonosi njihovoj realizaciji kroz konkretne mjere i projekte, usklađene s nacionalnim i europskim ciljevima u području održivog razvoja.

Na ovaj način, Strategija postavlja temelje za razvoj otpornog i održivog grada, spremnog za izazove budućnosti.

Ova Strategija osigurava okvir za promišljenu i dugoročnu viziju održivog razvoja Grada Zaprešića te postavlja temelje za odgovorno upravljanje prostorom i resursima.

2. POVEZNICE NA PROGRAM RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE, PROGRAM RAZVOJA KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA I NACIONALNI PLAN OPORAVKA I OTPORNOSTI

2.1. USKLAĐENOST STRATEGIJE

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića (u daljnjem tekstu: Strategija) usklađena je s ključnim nacionalnim i međunarodnim programima i strateškim dokumentima koji postavljaju temelje za održivi razvoj urbanih područja. To uključuje:

- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine**
- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine**
- **Strateške dokumente na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini**

Strategija doprinosi realizaciji ciljeva Programa razvoja zelene infrastrukture i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kroz provedbu povezanih aktivnosti i projekata. Ujedno, Strategija je alat za ostvarivanje reformi predviđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (NPOO), posebno cilja reforme **C6.1. R5**, koji obuhvaća razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja.

2.1.1. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima

Program razvoja zelene infrastrukture (ZI) usmjeren je na uspostavu održivih, sigurnih i za život ugodnih urbanih područja u Republici Hrvatskoj. Program je izrađen u skladu s člankom 47.c Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19, 125/19) i doprinosi ciljevima Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske i Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine.

Doprinos Strategije ciljevima Programa razvoja ZI uključuje:

- Unapređenje kvalitete urbanih prostora kroz integraciju zelene infrastrukture.
- Poticanje ulaganja u projekte povezane s razvojem zelenih površina, parkova, drvoreda i plave infrastrukture.
- Povećanje otpornosti grada na klimatske promjene i smanjenje toplinskih otoka.
- Očuvanje biološke raznolikosti i poboljšanje ekoloških funkcija urbanih područja.

Ključni učinci Programa razvoja ZI, koje Strategija za Grad Zaprešić integrira u svoje ciljeve, uključuju:

- **Gospodarske koristi** – poticanje zelenih investicija, otvaranje novih radnih mjesta i jačanje gospodarstva kroz proizvodnju i održavanje zelene infrastrukture.
- **Društvene koristi** – poboljšanje zdravlja građana, kvalitete života i dostupnosti zelenih površina.

- **Ekološke koristi** – smanjenje emisije stakleničkih plinova, očuvanje tla, zraka i vode.

2.1.2. Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (KG) za razdoblje 2021. do 2030. godine usmjeren je na održivo i učinkovito korištenje prostora i materijala u urbanim sredinama. Program je izrađen u skladu sa Zakonom o strateškom planiranju („Narodne novine“, br. 123/17, 151/22) i Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030.

Ciljevi Programa razvoja KG koje Strategija za Grad Zaprešić podržava uključuju:

1. **Razvoj sustava kružnog gospodarenja** kroz planiranje i korištenje resursa u urbanim područjima.
2. **Kružnu obnovu nekorištenih prostora i zgrada** putem pilot-projekata i šire implementacije.
3. **Podizanje svijesti o kružnom gospodarenju** kroz edukaciju i javnu participaciju.

Doprinos Strategije ciljevima Programa razvoja KG uključuje:

- Poticanje energetski učinkovite gradnje i obnove zgrada prema standardima gotovo nulte energije (nZEB).
- Korištenje recikliranih materijala u izgradnji i smanjenje građevinskog otpada.
- Unapređenje sustava upravljanja vodnim resursima i korištenje oborinskih voda.
- Promicanje prilagodljivih i otpornih urbanih struktura na klimatske promjene.

2.1.3. Strateški dokumenti na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini

Strategija Grada Zaprešića usklađena je s brojnim strateškim dokumentima, uključujući:

- **Svjetski dokumenti:** Pariški sporazum, Program Ujedinjenih Naroda za održivi razvoj 2030, Nova urbana agenda UN-a.
- **Europski dokumenti:** Europski zeleni plan (EU Green Deal), EU strategija zelene infrastrukture.
- **Nacionalni dokumenti:** Nacionalna razvojna strategija RH do 2030., Strategija prilagodbe klimatskim promjenama RH.

2.2. DOPRINOS STRATEGIJE NACIONALNOM PLANU OPORAVKA I OTPORNOSTI

Cilj reforme **C6.1. R5** u okviru NPOO-a je utvrditi model strateškog planiranja i provedbe zelene urbane obnove na lokalnoj razini. Strategija Grada Zaprešića doprinosi ovom cilju kroz:

- Provedbu pilot-projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom.
- Integraciju rješenja temeljenih na prirodi (NbS) i povećanje otpornosti urbanih prostora na klimatske promjene.

Strategija Grada Zaprešića osigurava temelj za dugoročan održivi razvoj, s naglaskom na zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom. Njeni strateški ciljevi i aktivnosti direktno doprinose provedbi nacionalnih i europskih programa i predstavljaju konkretan alat za transformaciju urbanog prostora u održivo i otporno okruženje.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

Vizija razvoja Grada Zaprešića u razdoblju provedbe Strategije zelene urbane obnove

Grad Zaprešić bit će prepoznat kao održiva, zelena i otporna urbana sredina koja svojim građanima nudi visoku kvalitetu života u ekološki odgovornom, inovativnom i inkluzivnom okruženju. Vizija razvoja temelji se na harmoniji između urbanog razvoja, očuvanja prirodnih resursa i prilagodbe klimatskim promjenama, s ciljem postizanja ekološke, društvene i gospodarske održivosti.

Ključne smjernice srednjoročne vizije razvoja:

- 1. Razvoj zelene infrastrukture i očuvanje prirodnih resursa**
Grad će biti obogaćen umreženim sustavom zelenih površina, parkova, drvoreda i plave infrastrukture, čime će se osigurati povećanje bioraznolikosti, smanjenje efekta toplinskih otoka i poboljšanje kvalitete zraka i tla. Zelene zone bit će ravnomjerno raspoređene i dostupne svim građanima.
- 2. Kružna obnova prostora i zgrada**
Napušteni i neiskorišteni prostori i zgrade bit će preoblikovani u energetske učinkovite i multifunkcionalne prostore u skladu s načelima kružnog gospodarenja. Gradnja i obnova bit će vođeni kriterijima gotovo nulte energije (nZEB), uz primjenu recikliranih materijala i smanjenje građevinskog otpada.
- 3. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti**
Grad Zaprešić postat će model urbane otpornosti, uz uvođenje rješenja temeljenih na prirodi (NbS), kao što su kišni vrtovi, zeleni krovovi i fasade te sustavi za održivo upravljanje vodama. Aktivnosti će biti usmjerene na povećanje otpornosti na ekstremne vremenske uvjete i smanjenje rizika od poplava.
- 4. Povećanje kvalitete života i društvene inkluzivnosti**
Grad će ulagati u uređenje javnih prostora kako bi postali mjesta susreta, rekreacije i kulturnog izražavanja, posebno kroz inkluzivna rješenja prilagođena svim skupinama građana. Fokus će biti na stvaranju zdravog i ugodnog okruženja koje potiče socijalnu koheziju.
- 5. Promicanje ekološke svijesti i sudjelovanja građana**
Grad će aktivno uključivati građane, organizacije civilnog društva i privatni sektor u procese planiranja i implementacije projekata, uz provođenje edukacija o održivosti i benefitima zelene infrastrukture.

Srednjoročna vizija kao vodič za odabir ciljeva i djelovanja

Ova vizija pruža okvir za definiranje strateških i posebnih ciljeva Strategije, kao i za razvoj projekata i aktivnosti koji će doprinijeti ostvarenju održivog, otpornog i zelenog Zaprešića. U razdoblju provedbe Strategije, naglasak će biti na:

- Jačanju integracije zelene infrastrukture u urbani razvoj.
- Provedbi projekata kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.
- Osiguravanju ekološke, energetske i društvene održivosti u svim aspektima urbanog života.

Vizija razvoja usmjerava Grad Zaprešić prema statusu regionalnog lidera u primjeni održivih urbanih praksi, postavljajući temelje za dugoročnu održivost i bolju kvalitetu života svih građana.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Razvojne potrebe i potencijali Grada Zaprešića temelje se na sveobuhvatnom sagledavanju gospodarskih, socijalnih i okolišnih aspekata, uzimajući u obzir njihovu međupovezanost i sinergijski učinak. Cilj je prepoznati ključne izazove i mogućnosti koje će doprinijeti održivom razvoju grada, povećanju kvalitete života građana i očuvanju prirodnih resursa.

4.1. GOSPODARSKI ASPEKTI

Razvojne potrebe:

- Unaprjeđenje infrastrukturne povezanosti kako bi se potaknulo gospodarski rast i privukle investicije.
- Stvaranje uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj zelenog gospodarstva i industrija temeljenih na održivosti.
- Povećanje energetske učinkovitosti u gospodarstvu, posebno u sektoru građevine, proizvodnje i usluga.
- Poticanje lokalne proizvodnje i smanjenje ovisnosti o uvozu.

Potencijali:

- Korištenje napuštenih i neiskorištenih prostora za razvoj poslovnih zona temeljenih na kružnom gospodarstvu.
- Razvoj industrija povezanih s proizvodnjom recikliranih materijala i održivim građevinskim praksama.
- Unaprjeđenje turističke ponude kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine te zelenu infrastrukturu.

4.2. SOCIJALNI ASPEKTI

Razvojne potrebe:

- Poboljšanje kvalitete života kroz dostupnost i uređenje javnih prostora, parkova i sadržaja za rekreaciju.
- Povećanje socijalne uključenosti svih skupina građana, osobito ranjivih i marginaliziranih skupina.
- Osiguravanje dostupnosti obrazovanja i edukacija o održivom razvoju za sve dobne skupine.
- Promicanje aktivnog sudjelovanja građana u procesima planiranja i donošenja odluka.

Potencijali:

- Kreiranje inkluzivnih urbanih prostora koji potiču društvenu interakciju i zajedništvo.
- Razvoj obrazovnih programa vezanih za zelenu infrastrukturu i održivi razvoj.

- Iskorištavanje kulturnog potencijala grada za jačanje lokalnog identiteta i privlačenje posjetitelja.

4.3. OKOLIŠNI ASPEKTI

Razvojne potrebe:

- Smanjenje emisije stakleničkih plinova i potrošnje energije kroz primjenu energetski učinkovitih tehnologija.
- Prilagodba na klimatske promjene i povećanje otpornosti na rizike poput poplava i toplinskih otoka.
- Očuvanje biološke raznolikosti i sprječavanje fragmentacije ekosustava.
- Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom s fokusom na recikliranje i ponovnu uporabu materijala.

Potencijali:

- Korištenje prirodnih resursa, poput vodotoka i zelenih površina, za razvoj zelene infrastrukture i održivih rješenja.
- Uvođenje sustava za prikupljanje i korištenje oborinskih voda te kišnih vrtova kao mjera za upravljanje vodnim resursima.
- Potencijal za smanjenje ekološkog otiska grada kroz razvoj održivih prometnih rješenja poput biciklističkih staza i pješačkih zona.

4.4. MEĐUPOVEZANOSTI

- **Sinergija između gospodarskih i okolišnih ciljeva:** Poticanjem ulaganja u zelene tehnologije i kružno gospodarstvo stvara se temelj za ekonomski rast uz istodobno smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.
- **Spoj socijalnih i gospodarskih potreba:** Povećanjem radnih mjesta i kvalitete urbanih prostora osigurava se veći standard života za građane.
- **Integracija okolišnih i socijalnih aspekata:** Razvoj zelene infrastrukture doprinosi boljoj kvaliteti zraka i zdravlju građana, uz istovremeno stvaranje prostora za socijalnu interakciju.
- **Doprinos klimatskim ciljevima:** Energetski učinkoviti sustavi i zelena infrastruktura smanjuju emisije i povećavaju otpornost grada na klimatske promjene, što ima izravne i neizravne koristi za gospodarstvo i društvo.

RB	Aspekti	Razvojne potrebe	Razvojni potencijali
1	Gospodarski	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprjeđenje infrastrukturne povezanosti kako bi se potaknulo gospodarski rast i privukle investicije. • Stvaranje uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj zelenog gospodarstva i industrija temeljenih na održivosti. • Povećanje energetske učinkovitosti u gospodarstvu, posebno u sektoru građevine, proizvodnje i usluga. • Poticanje lokalne proizvodnje i smanjenje ovisnosti o uvozu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korištenje napuštenih i neiskorištenih prostora za razvoj poslovnih zona temeljenih na kružnom gospodarstvu. • Razvoj industrija povezanih s proizvodnjom recikliranih materijala i održivim građevinskim praksama. • Unaprjeđenje turističke ponude kroz valorizaciju kulturne i prirodne baštine te zelenu infrastrukturu.
2	Socijalni	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje kvalitete života kroz dostupnost i uređenje javnih prostora, parkova i sadržaja za rekreaciju. • Povećanje socijalne uključenosti svih skupina građana, osobito ranjivih i marginaliziranih skupina. • Osiguravanje dostupnosti obrazovanja i edukacija o održivom razvoju za sve dobne skupine. • Promicanje aktivnog sudjelovanja građana u procesima planiranja i donošenja odluka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiranje inkluzivnih urbanih prostora koji potiču društvenu interakciju i zajedništvo. • Razvoj obrazovnih programa vezanih za zelenu infrastrukturu i održivi razvoj. • Iskorištavanje kulturnog potencijala grada za jačanje lokalnog identiteta i privlačenje posjetitelja.
3	Okolišni	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje emisije stakleničkih plinova i potrošnje energije kroz primjenu energetske učinkovitih tehnologija. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korištenje prirodnih resursa, poput vodotoka i zelenih površina, za razvoj zelene infrastrukture i održivih rješenja.

- Prilagodba na klimatske promjene i povećanje otpornosti na rizike poput poplava i toplinskih otoka.

- Očuvanje biološke raznolikosti i sprječavanje fragmentacije ekosustava.

- Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom s fokusom na recikliranje i ponovnu uporabu materijala.

- Uvođenje sustava za prikupljanje i korištenje oborinskih voda te kišnih vrtova kao mjera za upravljanje vodnim resursima.

- Potencijal za smanjenje ekološkog otiska grada kroz razvoj održivih prometnih rješenja poput biciklističkih staza i pješačkih zona.

4 Međupovezanost

- Sinergija između gospodarskih i okolišnih ciljeva: Poticanjem ulaganja u zelene tehnologije i kružno gospodarstvo stvara se temelj za ekonomski rast uz istodobno smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.

- Spoj socijalnih i gospodarskih potreba: Povećanjem radnih mjesta i kvalitete urbanih prostora osigurava se veći standard života za građane.

- Integracija okolišnih i socijalnih aspekata: Razvoj zelene infrastrukture doprinosi boljoj kvaliteti zraka i zdravlju građana, uz istovremeno stvaranje prostora za socijalnu interakciju.

- Doprinos klimatskim ciljevima: Energetski učinkoviti sustavi i zelena infrastruktura smanjuju emisije i povećavaju otpornost grada na klimatske promjene, što ima izravne i neizravne koristi za gospodarstvo i društvo.

Grad Zaprešić raspolaže značajnim razvojnim potencijalima u svim sektorima. Uspjeh će ovisiti o integriranom pristupu koji povezuje gospodarske, socijalne i okolišne prioritete te inovativne urbane obnove.

Grad Zaprešić raspolaže značajnim razvojnim potencijalima u svim sektorima. Njegov uspjeh u rješavanju razvojnih potreba ovisit će o integriranom pristupu koji povezuje gospodarske, socijalne i okolišne prioritete. Ulaganjem u održiva rješenja, grad ima priliku postati primjer inovativne urbane obnove u regiji.

5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

Geografski položaj i političko-teritorijalni ustroj

Grad Zaprešić smješten je u zapadnom dijelu Zagrebačke županije i obuhvaća administrativni prostor s urbanim i prigradskim naseljima. Područje grada proteže se uz sjevernu obalu rijeke Save, čineći ga dijelom prirodnog i ekološkog sustava ove regije. Grad graniči s Gradom Zagrebom, što ga čini važnim prometnim i gospodarskim središtem u široj okolici glavnog grada Hrvatske. Administrativno, Zaprešić se sastoji od urbanog središta i okolnih naselja koja su usmjerenja prema razvoju stambeno-poslovnih i ruralnih zona.

5.1. Geografski položaj i političko-teritorijalni ustroj

Grad Zaprešić smješten je u zapadnom dijelu Zagrebačke županije, neposredno uz granicu Grada Zagreba. Administrativno obuhvaća urbani centar te devet okolnih naselja: Ivanec Bistranski, Jablanovec, Kupljenovo, Lužnica, Pojatno, Šibice, Hruševac Kupljenski, Donja Pušća i Gornja Pušća. Ovo područje zauzima ukupnu površinu od približno 52 km².

Grad Zaprešić povezan je prometnom i infrastrukturnom mrežom s glavnim gradom Zagrebom, čime postaje važan dio šire regije s velikim gospodarskim i demografskim potencijalom. Rijeka Sava čini južnu prirodnu granicu grada, dok na sjeveru dominiraju brežuljkasti predjeli obogaćeni šumama i poljoprivrednim zemljištem.

5.2. Stanovništvo

Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, Grad Zaprešić ima 24.133 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 482 stanovnika po km², što ga čini gusto naseljenim gradom s izraženim urbanim karakteristikama.

Demografska struktura:

- **Dobna struktura:**
 - Mlađa populacija (0-19 godina): 21%
 - Radno aktivna populacija (20-64 godina): 58%
 - Starija populacija (65+ godina): 21%
- **Kućanstva:** Prosječan broj članova kućanstva iznosi 3,1.
- **Migracijski trendovi:** Blizina Zagreba čini grad atraktivnim za mlade obitelji i radno aktivno stanovništvo, dok prigradska naselja bilježe porast broja stanovnika uslijed suburbanizacije.

Tablica: Ukupan broj stanovnika tijekom popisa 2001., 2011. i 2021. godine

Godina	Broj stanovnika
2001.	23.125
2011.	25.223
2021.	24.133

Tablica: Dobna struktura Grada Zaprešića prema popisu 2001., 2011. i 2021.

Dobna skupina	2001. (Broj stanovnika)	2001. (Udio %)	2011. (Broj stanovnika)	2011. (Udio %)	2021. (Broj stanovnika)	2021. (Udio %)
0-14 godina	3.998	17,29	4.060	16,10	3.632	15,05
15-64 godina	16.174	69,94	17.804	70,59	15.301	63,40
65 i više	2.953	12,77	3.359	13,31	5.200	21,55

Tablica: Prosječna starost stanovnika Grada Zaprešića (Popis stanovništva 2001.,2011. i 2021.)

Godina	Prosječna starost (godine)
2001.	36,9
2011.	39,9
2021.	43,4

5.3. Klimatska obilježja

Grad Zaprešić ima umjereno kontinentalnu klimu, obilježenu jasnim godišnjim dobima i povremenim ekstremnim vremenskim uvjetima.

- **Srednja godišnja temperatura:** 11,3 °C.
 - Ljeti prosječne temperature dosežu 25 °C (srpanj), dok zimi padaju na -1 °C (siječanj).
- **Ukupna godišnja količina oborina:** 950 mm, ravnomjerno raspoređena tijekom cijele godine, uz povremene intenzivne kišne epizode u proljeće i jesen.
- **Ekstremni uvjeti:** Toplinski valovi su učestaliji tijekom ljeta, dok su proljeće i jesen karakterizirani kratkotrajnim poplavama na nizinama uz Savu.
- **Sunčani dani:** Grad ima približno 2.000 sunčanih sati godišnje, s najviše u srpnju i kolovozu.

Ova klimatska obilježja ključna su za planiranje održivih rješenja poput zelene infrastrukture koja može smanjiti utjecaj ekstremnih vremenskih prilika.

5.4. Glavne fizičke i teritorijalne značajke

- **Reljef:** Grad se nalazi na prijelazu između nizinskog i brežuljkastog područja. Nadmorska visina varira od 100 do 200 metara, s nižim dijelovima uz Savu i višim u okolnim naseljima poput Ivanca Bistranskog.
- **Vodotoci:** Rijeka Sava dominira krajobrazom južnog dijela grada, dok su manji potoci poput Lužnice važni za lokalnu hidrološku mrežu.

- **Zelene površine:** Grad ima značajnu količinu šumovitih područja i poljoprivrednih površina, koje čine 30% ukupne površine. Gradski parkovi i rekreacijske zone čine ključne elemente zelene infrastrukture.

5.5. Kvaliteta zraka i okolišni pokazatelji

- **Kvaliteta zraka:** Povremeno povećane koncentracije čestica PM10 zimi povezane su s grijanjem na fosilna goriva i prometom. Unatoč tome, Zaprešić ima bolju kvalitetu zraka od većine urbanih područja zahvaljujući šumskim zonama.
- **Otpad:** Stopa recikliranja otpada je 35%, što je iznad nacionalnog prosjeka, ali ispod ciljeva EU-a za 2030. godinu (55%).
- **Vodni resursi:** Vodeni resursi su relativno očuvani, ali postoji potreba za boljim sustavima upravljanja oborinskim vodama kako bi se smanjio rizik od poplava.

5.6. Socijalno-gospodarski aspekti

- **Gospodarske aktivnosti:** Grad Zaprešić ima razvijen sektor usluga, malog poduzetništva i proizvodnje. Blizina Zagreba čini ga atraktivnim za investicije u sektorima poput tehnologije i logistike.
- **Društvene usluge:** Grad nudi kvalitetne obrazovne, zdravstvene i rekreacijske usluge, koje pokrivaju potrebe svih dobnih skupina.

Grad Zaprešić ima izrazito povoljna prirodna, gospodarska i društvena obilježja za provedbu Strategije zelene urbane obnove. Kombinacija urbanih i prirodnih elemenata pruža jedinstvenu priliku za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom, čime se dodatno jača kvaliteta života i otpornost na klimatske promjene. Strategija će osigurati održiv rast grada, uz očuvanje okolišnih i kulturnih resursa.

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

6.1. ANALIZA STRATEŠKIH DOKUMENATA

- Plan razvoja Zagrebačke županije za period 2021.-2027.
- Provedbeni program Grada Zaprešića za razdoblje 2021.-2025.
- Plan razvoja grada Zaprešića 2023.-2030.
- Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvitka Grada Zaprešića (SECAP)

PLAN RAZVOJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE ZA PERIOD 2021.-2027.

Plan razvoja Zagrebačke županije 2021.-2027. predstavlja srednjoročni strateški dokument od ključnog značaja za upravljanje razvojem na razini županije, s obvezom usklađivanja s nacionalnim i lokalnim planovima, uključujući prostorne planove. Ovaj plan temelji se na viziji razvoja Hrvatske do 2030., definiranoj u Nacionalnoj razvojnoj strategiji (NRS), koja postavlja temelje konkurentnog, inovativnog i održivog razvoja uz očuvanje resursa i ravnopravne prilike za sve. Zagrebačka županija ovu je viziju prilagodila svojim specifičnim razvojnim potencijalima te je definirala cilj da postane vodeća inovativna gospodarska županija s naglaskom na društvo znanja, očuvanje kulturne i prirodne baštine te skladan razvoj u suradnji s Gradom Zagrebom.

Strateški okvir Plana uključuje četiri posebna cilja:

1. **Povećanje konkurentnosti i društvene odgovornosti gospodarstva.**
2. **Zelena županija**, koja se temelji na inovativnoj i ekološkoj proizvodnji hrane te razvoju pametnih sela.
3. **Unaprjeđenje infrastrukture i kvalitete života** uz održivo korištenje prirodnih resursa i kulturnih dobara.
4. **Razvoj ljudskih resursa i unaprjeđenje upravljanja razvojem.**

Mjere unutar ovih ciljeva usklađene su s načelima održivog razvoja i doprinose zelenoj urbanoj obnovi kroz specifične aktivnosti, kao što su revitalizacija prostora, energetska učinkovitost i prilagodba klimatskim promjenama.

Mjere i aktivnosti koje podržavaju zelenu infrastrukturu i kružno gospodarstvo uključuju:

- **Razvoj poduzetničke i tehnološke infrastrukture** koja uključuje uspostavljanje zelenih poduzetničkih zona i primjenu rješenja temeljenih na prirodi (NbS).
- **Razvoj kontinentalnog turizma** s naglaskom na selektivne oblike turizma (ruralni, rekreativni, cikloturizam) uz optimizaciju prirodnih resursa.
- **Promicanje ekološke poljoprivrede** i održivih praksi, uključujući korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi i šumarstvu.
- **Korištenje obnovljivih izvora energije** i poboljšanje energetske učinkovitosti u javnim i privatnim objektima te infrastrukturi, što doprinosi smanjenju emisija CO₂ i ostvarivanju ciljeva energetske tranzicije.

- **Prilagodba na klimatske promjene** kroz zelenu infrastrukturu za smanjenje efekta toplinskih otoka, upravljanje oborinskim vodama i uvođenje zelenih krovova i fasada.
- **Razvoj prometne infrastrukture i sustava gospodarenja otpadom**, uključujući reciklažna dvorišta i sustave za ponovno korištenje građevinskog materijala.

Doprinos Strategiji zelene urbane obnove: Mjere i aktivnosti unutar Plana razvoja Zagrebačke županije direktno podržavaju projekte Strategije zelene urbane obnove kroz:

- Povezivanje revitalizacije prostora s razvojem zelene infrastrukture.
- Implementaciju NbS rješenja (zeleni krovovi, infiltracijski jarci, bioretencije).
- Poticanje kružnog gospodarstva u gradnji i obnovi prostora.

Plan razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027. predstavlja usklađen i integriran pristup održivom razvoju, s naglaskom na zelene i inovativne prakse. Njegova implementacija osigurava jačanje gospodarstva, očuvanje okoliša i unaprjeđenje kvalitete života, čime postaje ključni alat za ostvarivanje ciljeva Strategije zelene urbane obnove u grada Zaprešića.

U nastavku je tablični prikaz mjera i aktivnosti iz Plana razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.–2027. te njihove povezanosti s projektima/aktivnostima iz Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića:

Mjera	Aktivnosti	Povezanost sa Strategijom
Mjera 1.1: Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja	- Unaprjeđenje poduzetničke i tehnološke infrastrukture za razvoj poduzetništva.	Primjena zelenih rješenja u poduzetničkim zonama, poput propusnih podloga, zelenih sjenila i prilagodljivog uređenja krajolika radi usklađenosti sa zaštićenim područjima poput Žumberak-Samoborskog gorja.
Mjera 1.2: Razvoj kontinentalnog turizma	- Razvoj turističke infrastrukture i ponude. - Promocija turizma.	Razvoj ekološki prihvatljivih turističkih sadržaja i zelene infrastrukture u prirodnim i urbanim turističkim zonama, uključujući nove staze, parkove i kampanje za održivi turizam.
Mjera 2.1: Razvoj ekološke proizvodnje hrane	- Potpora proizvodnji, preradi i skladištenju. - Korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi.	Poticanje urbanog vrtlarstva, poput zajedničkih vrtova i voćnjaka, te korištenje obnovljivih izvora energije za navodnjavanje i preradu poljoprivrednih proizvoda u urbanim područjima.
Mjera 3.1: Korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost	- Povećanje energetske učinkovitosti u javnim i privatnim	Poticanje energetski učinkovitih urbanih projekata, poput solarne rasvjete, obnove javnih zgrada i ugradnje zelenih krovova, što

	<p>sektorima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prijelaz na obnovljive izvore energije. 	<p>podržava ciljeve energetske tranzicije i održivosti.</p>
<p>Mjera 3.2: Prilagodba na klimatske promjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena elemenata prilagodbe klimatskim promjenama u urbanom dizajnu. 	<p>Povećanje zelenih površina radi smanjenja toplinskih otoka, održivo upravljanje oborinskim vodama te primjena rješenja temeljenih na prirodi (zeleni krovovi, infiltracijski jarci).</p>
<p>Mjera 3.5: Zaštita okoliša i održivo korištenje prirodnih vrijednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje kvalitete okoliša u urbanim područjima. 	<p>Uspostava urbanih koridora za bioraznolikost, povećanje zelene infrastrukture i revitalizacija degradiranih područja u urbanim zonama, čime se doprinosi očuvanju prirodnih vrijednosti.</p>
<p>Mjera 3.6: Zaštita i održivo korištenje kulturnih dobara</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine. 	<p>Prenamjena zaštićenih zgrada u zelene društvene prostore uz primjenu energetski učinkovitih rješenja koja očuvaju kulturnu baštinu.</p>
<p>Mjera 4.2: Unapređenje socijalnih i zdravstvenih usluga</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje infrastrukture u zdravstvu i socijalnoj skrbi. 	<p>Razvoj pristupačnih zelenih prostora za terapijske aktivnosti te prilagodba javnih prostora osobama smanjene pokretljivosti, čime se povećava inkluzivnost.</p>
<p>Mjera 4.3: Unapređenje odgojno-obrazovnih usluga</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja i modernizacija objekata za obrazovanje i sport. 	<p>Primjena rješenja temeljenih na prirodi u obrazovnim ustanovama (npr. zeleni krovovi, vanjske učionice) te održiva izgradnja sportske infrastrukture.</p>
<p>Mjera 4.4: Razvoj ljudskih resursa i kvalificirane radne snage</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Usklađivanje obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada. - Promicanje zapošljavanja. 	<p>Edukacija o urbanom održivom razvoju, zelenim građevinskim tehnikama i rješenjima temeljenim na prirodi za stvaranje stručne radne snage koja može provoditi projekte zelene urbane obnove.</p>

PROVEDBENI PROGRAM GRADA ZAPREŠIĆA ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.

Provedbeni program Grada Zaprešića za razdoblje 2021.-2025. je kratkoročni strateški dokument koji definira mjere, aktivnosti i projekte usmjerene na unapređenje kvalitete života u gradu. Program obuhvaća sektore poput obrazovanja, infrastrukture, socijalne skrbi, kulture i zaštite okoliša, a temelji se na strateškom okviru koji je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine i planovima Zagrebačke županije.

Ključni prioriteti uključuju unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture, održavanje prirodnih i kulturnih resursa, razvoj obrazovnih i socijalnih usluga te poticanje održivog gospodarskog razvoja. Program je fokusiran na održivost i očuvanje okoliša, posebno u kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti i razvoja zelene infrastrukture.

Tablični prikaz povezanosti mjera i aktivnosti iz Provedbenog programa Grada Zaprešića sa Strategijom zelene urbane obnove:

Mjera	Aktivnosti	Povezanost s projektima Strategije zelene urbane obnove
Mjera 1: Uređenje naselja i stanovanje	Energetska obnova javnih objekata	Obnova javnih zgrada prema načelima kružnog gospodarstva, uključujući korištenje recikliranih materijala i energetske učinkovitih sustava.
	Izgradnja i opremanje sportskih objekata	Dodavanje zelenih površina i poboljšanje energetske učinkovitosti sportskih objekata.
Mjera 2: Prostorno i urbanističko planiranje	Izrada i donošenje akata prostornog uređenja	Integracija zelene infrastrukture u prostorne planove i revitalizacija napuštenih površina za javne namjene.
Mjera 3: Komunalno gospodarstvo	Održavanje javnih i zelenih površina	Stvaranje urbanih vrtova i proširenje zelenih zona za poboljšanje biološke raznolikosti i kvalitete zraka.
	Rekonstrukcija javne rasvjete	Korištenje energetske učinkovitih sustava za rasvjetu, poput LED tehnologije.
	Ulaganja u vodoopskrbu i odvodnju	Implementacija sustava za reciklažu vode i prikupljanje kišnice za javne zelene površine.
Mjera 6: Socijalna skrb	Pomoć obiteljima i kućanstvima	Poticanje socijalne inkluzije kroz projekte zajedničkih urbanih vrtova i rekreativnih zona za obitelji i starije osobe.
Mjera 8: Kultura, tjelesna kultura i sport	Kapitalna ulaganja u građevine i opremu objekata kulture i njihovo održavanje	Energetska obnova kulturnih objekata uz očuvanje povijesne baštine, uključujući zelene krovove i fasade za povećanje održivosti.

	Potpora manifestacijama i programima u kulturi	Organizacija edukativnih i kulturnih događanja o održivosti i ekologiji unutar obnovljenih kulturnih prostora.
Mjera 10: Zaštita okoliša	Sanacija divljih odlagališta	Prenamjena napuštenih prostora u zelene površine ili zajedničke vrtove, u skladu s načelima zelene urbane obnove.
	Unapređenje sustava gospodarenja otpadom	Uvođenje centara za ponovnu uporabu i promicanje recikliranja građevinskog otpada tijekom revitalizacije prostora i zgrada.
Mjera 12: Unapređenje prometne infrastrukture	Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza	Povezivanje urbanih i periurbanih dijelova grada mrežom održive mobilnosti, uključujući biciklističke staze kroz zelene koridore.

Tablica omogućuje pregled ključnih mjera i aktivnosti iz Provedbenog programa te njihove veze s održivim razvojem i zelenom urbanom obnovom, naglašavajući sinergiju između lokalnih planova i nacionalnih ciljeva održivosti.

PLAN RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA 2023.-2030.

Plan razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. predstavlja strateški okvir za dugoročni društveni, gospodarski i okolišni razvoj grada. Dokument je izrađen u skladu s načelima održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama te s ciljevima nacionalne i županijske razine planiranja, poput Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. i Plana razvoja Zagrebačke županije za razdoblje 2021.-2027.

Vizija

Vizija Plana je da Grad Zaprešić postane:

- **Inovativan i konkurentan grad**, prepoznatljiv po svom održivom gospodarskom razvoju.
- **Zelena i otporna urbana sredina**, s očuvanom kulturnom i prirodnom baštinom.
- **Mjesto visoke kvalitete života**, s jednakim mogućnostima za sve građane.

Strateški ciljevi

Plan definira pet glavnih strateških ciljeva:

1. **Razvoj održivog gospodarstva:**
 - Podrška poduzetnicima kroz zelene i inovativne projekte.

- Promocija turističkog i kulturnog razvoja temeljenog na prirodnim i povijesnim resursima.
- 2. **Povećanje kvalitete infrastrukture i okoliša:**
 - Razvoj prometne i komunalne infrastrukture u skladu s načelima energetske učinkovitosti.
 - Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i odvodnje.
- 3. **Prilagodba klimatskim promjenama:**
 - Smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz energetske obnovu zgrada.
 - Jačanje otpornosti urbanih područja na klimatske i prirodne rizike.
- 4. **Razvoj ljudskih resursa i zajednice:**
 - Jačanje obrazovnih, kulturnih i sportskih kapaciteta.
 - Poticanje cjeloživotnog obrazovanja o održivosti i kružnom gospodarstvu.
- 5. **Očuvanje prirodnih i kulturnih resursa:**
 - Obnova i održivo korištenje prirodnih resursa i kulturne baštine.
 - Stvaranje novih zelenih površina i integracija zelenih rješenja u urbanizam.

Prioritetne mjere

Plan sadrži niz prioritetnih mjera usmjerenih na postizanje ciljeva, uključujući:

- **Zeleni razvoj:** Stvaranje mreže zelenih koridora, biciklističkih staza i parkova, kao i revitalizacija napuštenih prostora kroz zelenu infrastrukturu.
- **Energetska tranzicija:** Obnova javnih zgrada prema principima energetske učinkovitosti, ugradnja solarnih panela i razvoj sustava za reciklažu kišnice.
- **Podrška zajednici:** Razvoj sportskih, obrazovnih i kulturnih objekata koji uključuju zelene elemente, poput zelenih krovova i fasada.
- **Turistička valorizacija:** Očuvanje povijesnih lokacija i njihova prenamjena za turističke i kulturne sadržaje.

Okolišni i društveni fokus

- **Zaštita prirode i okoliša:** Fokus na obnovu bioraznolikosti, uključivanje rješenja temeljenih na prirodi (NbS) u urbanističke projekte i jačanje zelene infrastrukture.
- **Društvena inkluzija:** Pristupačnost prostora za sve građane, uključujući osobe s invaliditetom, te edukacija o održivim praksama.

Mehanizmi provedbe

Plan predviđa:

- **Financijske alate:** Korištenje nacionalnih i EU fondova za financiranje projekata.
- **Praćenje učinaka:** Postavljanje ključnih indikatora uspješnosti za mjerenje napretka.
- **Suradnju dionika:** Uključivanje lokalne zajednice, poduzetnika i stručnjaka u planiranje i provedbu projekata.

Tablica: Mjere i aktivnosti iz Plana razvoja Grada Zaprešića 2023.-2030. i povezanost s Strategijom zelene urbane obnove

Mjera iz Plana razvoja	Aktivnosti iz Plana razvoja	Povezanost s Strategijom zelene urbane obnove
Razvoj održivog gospodarstva	Poticaji za zelene industrije i poduzetništvo, razvoj turističkih i kulturnih proizvoda	Razvoj zelenih poslovnih zona uz primjenu rješenja temeljenih na prirodi (NbS) te održivih građevinskih materijala.
Unaprjeđenje infrastrukture	Modernizacija prometne infrastrukture, razvoj biciklističkih staza, ulaganje u sustave odvodnje i vodoopskrbe	Kreiranje mreže biciklističkih staza kroz zelene koridore i integracija zelene infrastrukture u komunalne projekte, poput održive odvodnje oborinskih voda.
Prilagodba klimatskim promjenama	Implementacija mjera za energetske učinkovitije zgrade, smanjenje emisija CO ₂	Energetska obnova javnih zgrada i uključivanje zelenih krovova i fasada u urbanističke projekte.
Zaštita prirode i okoliša	Uspostava parkova prirode, zaštita bioraznolikosti, obnova šuma	Pretvaranje napuštenih prostora u zelene površine za rekreaciju i urbane vrtove, čime se povećava bioraznolikost i kvaliteta života.
Razvoj ljudskih resursa i zajednice	Edukacija o održivom razvoju, podizanje svijesti o kružnom gospodarstvu	Organizacija edukativnih centara i radionica za građane o energetske učinkovitosti, obnovljivim izvorima energije i održivom urbanizmu.
Povećanje kvalitete života	Unaprjeđenje socijalnih usluga, razvoj sportske i kulturne infrastrukture	Razvoj urbanih prostora s višestrukim funkcijama, poput sportskih objekata u zelenim zonama, što povećava dostupnost sadržaja i doprinosi javnom zdravlju.

Plan razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. postavlja jasne temelje za održiv i otporan razvoj grada. Fokusirajući se na zelene projekte, prilagodbu klimatskim promjenama i društvenu inkluziju, Zaprešić cilja na unaprjeđenje kvalitete života svojih građana, dok istovremeno čuva okoliš i kulturnu baštinu za buduće generacije.

AKCIJSKI PLAN ENERGETSKI I KLIMATSKI ODRŽIVOG RAZVITKA GRADA ZAPREŠIĆA (SECAP)

Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvoja Grada Zaprešića (SECAP) predstavlja strateški dokument kojim se definira smjer održivog razvoja grada u kontekstu energetske tranzicije i prilagodbe klimatskim promjenama. Glavni cilj ovog plana je omogućiti Grad Zaprešić da doprinese globalnim naporima u smanjenju emisija stakleničkih plinova, uz istovremeno povećanje otpornosti na negativne učinke klimatskih promjena i suzbijanje energetske siromaštva.

Glavni ciljevi SECAP-a

1. **Smanjenje emisija CO₂:** Plan je usmjeren na postizanje smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% do 2030. godine u odnosu na baznu 2008. godinu, kroz kombinaciju mjera energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i prilagodbe klimatskim promjenama.
2. **Povećanje otpornosti na klimatske promjene:** Kroz analizu klimatskih rizika i ranjivosti pojedinih sektora, plan predlaže mjere koje omogućavaju gradu da se prilagodi ekstremnim vremenskim uvjetima, uključujući poplave, toplinske valove i druge izazove.
3. **Suzbijanje energetske siromaštva:** Energetska tranzicija mora biti pravedna i uključiva. Plan predlaže mjere koje omogućuju svim građanima pristup energetski učinkovitim rješenjima, posebno kućanstvima s nižim prihodima.

Sadržaj plana i ključne komponente

1. Analiza trenutnog stanja i referentni inventar emisija (2008.)

Plan započinje analizom emisija CO₂ u referentnoj 2008. godini. Ukupne emisije Grada Zaprešića tada su iznosile **71.413,63 tCO₂**, a glavni sektori koji doprinose emisijama su:

- **Zgradarstvo:** Najveći izvor emisija (41.655,93 tCO₂), s naglaskom na potrošnju prirodnog plina (68,96% emisija u sektoru).
- **Promet:** Drugi po važnosti sektor (29.252,55 tCO₂), gdje najveći udio čine osobna i komercijalna vozila.
- **Javna rasvjeta:** Manji, ali značajan izvor emisija (505,14 tCO₂), s velikim potencijalom za modernizaciju i uštede.

2. Ključne mjere i aktivnosti

Plan predlaže niz mjera za smanjenje emisija i povećanje energetske učinkovitosti:

- **Energetska obnova zgrada:** Fokus na javne zgrade i kućanstva, uključujući toplinsku izolaciju, zamjenu stolarije, modernizaciju sustava grijanja i hlađenja te ugradnju LED rasvjete.
- **Razvoj obnovljivih izvora energije:** Instalacija solarnih elektrana na ključne javne objekte, poput škola, vrtića i gradske uprave, uz potencijalne uštede energije od 50% do 98%.
- **Modernizacija javne rasvjete:** Zamjena zastarjelih sustava rasvjete modernim LED tehnologijama, što omogućuje uštede energije do 60%.
- **Održivi promet:** Uvođenje hibridnih i električnih vozila u gradski vozni park, poticanje biciklističkog prometa te razvoj infrastrukture javnog prijevoza.
- **Prilagodba klimatskim promjenama:** Uvođenje mjera za smanjenje rizika od poplava, ozelenjavanje urbanih površina te izrada planova za ublažavanje toplinskih valova.

3. Suzbijanje energetske siromaštva

Energetsko siromaštvo identificirano je kao ključni izazov za pravednu tranziciju. Plan predlaže:

- **Subvencije za energetske obnove stambenih zgrada:** Posebno za kućanstva s niskim prihodima.
- **Edukaciju građana:** O energetske učinkovitim navikama i upravljanju potrošnjom energije.
- **Socijalne tarife:** Razvoj tarifa koje omogućuju povoljniji pristup energiji ugroženim kućanstvima.

4. Financijski mehanizmi i suradnja

Plan naglašava važnost korištenja dostupnih financijskih instrumenata za provedbu mjera, uključujući:

- **EU fondove:** Programi poput Obzora 2020, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.
- **Javna-privatna partnerstva:** Suradnja s privatnim sektorom u financiranju i implementaciji energetskih projekata.

Postignuti rezultati i očekivani učinci

1. Postignuti rezultati

Grad Zaprešić već je implementirao niz mjera koje su u skladu s ciljevima SECAP-a:

- **Energetska obnova škola i vrtića:** Ušteda energije do 68% kroz mjere poput izolacije, zamjene kotlova i instalacije LED rasvjete.
- **Solarni sustavi na javnim objektima:** Postavljeni sustavi značajno smanjuju potrošnju energije iz mreže.
- **Modernizacija javne rasvjete:** Provedene mjere rezultirale su smanjenjem troškova održavanja i emisija.

2. Očekivani učinci

Implementacija mjera predviđenih planom omogućit će:

- **Smanjenje emisija CO₂ za 55% do 2030.:** Usporedno s referentnim inventarom iz 2008.
- **Povećanje energetske učinkovitosti:** Ušteda energije u svim sektorima, posebno u zgradarstvu i javnoj rasvjeti.
- **Održivi razvoj grada:** Zaprešić postaje primjer urbane zajednice koja uspješno integrira održivost u razvojnu politiku.

SECAP je usklađen sa Strategijom zelene urbane obnove Grada Zaprešića i njome se nadograđuje. Oba dokumenta dijele zajedničke ciljeve:

- **Energetska učinkovitost i održiva infrastruktura:** Povećanje kvalitete urbanog prostora kroz modernizaciju objekata i sustava.
- **Razvoj obnovljivih izvora energije:** Promicanje solarnih i drugih obnovljivih tehnologija.
- **Prilagodba klimatskim promjenama:** Jačanje otpornosti grada na ekstremne uvjete uz ozelenjavanje prostora i planiranje.

Implementacijom SECAP-a, Grad Zaprešić postavlja temelje za održiviju, otporniju i pravedniju zajednicu, čime doprinosi globalnim i lokalnim ciljevima u borbi protiv klimatskih promjena.

Tablica ispod daje pregled specifičnih mjera, njihovih aktivnosti i povezanosti sa Strategijom zelene urbane obnove:

Mjera/Aktivnost	Opis	Planirane aktivnosti	Povezanost sa Strategijom
Energetska obnova javnih i stambenih zgrada	Obnova zgrada uz uvođenje energetski učinkovitih tehnologija radi smanjenja potrošnje energije i emisija stakleničkih plinova.	- Izolacija fasada i krovova. - Zamjena prozora i vrata energetskom stolarijom. - Ugradnja energetski učinkovitih sustava grijanja, hlađenja i rasvjete. - Promjena kotlovskih sustava u javnim zgradama.	Poboljšava energetski učinak zgrada, smanjuje emisije i troškove, podržava ciljeve održivosti.
Ugradnja solarnih elektrana	Instalacija solarnih panela na ključne javne objekte poput škola, vrtića i gradske uprave kako bi se povećala proizvodnja energije iz obnovljivih izvora.	- Planirana ugradnja panela na zgrade Gradske uprave, DV Vrtuljak i OŠ Ljudevita Gaja. - Predviđena ušteda električne energije: do 98% za Gradske objekte. - Razvijanje fotonaponskih sustava za vlastitu proizvodnju i povrat energije u mrežu.	Smanjuje ovisnost o fosilnim gorivima, podržava razvoj obnovljivih izvora energije.
Modernizacija javne rasvjete	Zamjena postojeće javne rasvjete LED tehnologijom radi uštede energije i	- Zamjena svih postojećih svjetiljki modernim LED sustavima.	Učinkovitost resursa i smanjenje

	<p> smanjenja troškova održavanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Digitalizacija upravljanja javnom rasvjetom za optimizaciju potrošnje. - Smanjenje potrošnje električne energije do 60%. 	<p> emisija u urbanim područjima.</p>
<p>Poticanje javnog prijevoza i biciklizma</p>	<p> Razvoj mreže održivog prijevoza radi smanjenja emisija iz cestovnog prometa i promicanja ekološki prihvatljivih opcija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja biciklističkih staza i parkirališta za bicikle. - Modernizacija voznog parka gradskih službi s električnim i hibridnim vozilima. - Poboljšanje dostupnosti i učinkovitosti javnog prijevoza. - Promocija biciklizma kroz gradske kampanje. 	<p> Smanjuje ovisnost o osobnim vozilima, potiče zdrav i održiv način života.</p>
<p>Prilagodba klimatskim promjenama</p>	<p> Planiranje za zaštitu urbane infrastrukture i prirodnih sustava od nepovoljnih klimatskih utjecaja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Implementacija mjera za zaštitu od poplava (npr. odvodni sustavi). - Ozelenjavanje urbanih područja kroz sadnju drveća i uređenje parkova. - Stvaranje prilagodljivih zona u urbanim prostorima za ublažavanje toplinskih valova. - Procjena rizika i ranjivosti u ključnim sektorima. 	<p> Jača otpornost grada na klimatske promjene, stvara zelenije i ugodnije životno okruženje.</p>
<p>Suzbijanje energetske siromaštva</p>	<p> Osiguravanje pravedne energetske tranzicije kroz pomoć kućanstvima koja su energetske ugrožena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programi subvencija za energetske obnove stambenih zgrada s niskim prihodima. 	<p> Osigurava uključivost i jednak pristup energetskim</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Edukacija o energetskej učinkovitosti i upravljanju potrošnjom energije. - Uvođenje socijalnih tarifa za najugroženije korisnike. - Razvoj programa zajedničkog energetskog upravljanja na razini zajednica. 	resursima za sve građane.
--	--	--	---------------------------

6.1. ANALIZA PROSTORNO-PLANSKIH DOKUMENTA

- Prostorni plan uređenja (PPU)

Prostorni plan uređenja (PPU) Grada Zaprešića je ključni strateški dokument koji definira uvjete za prostorno uređenje, korištenje, zaštitu i razvoj područja grada. Dokument se temelji na načelima održivog razvoja te se usklađuje s nacionalnim i županijskim planovima, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog područja.

Svrha i ciljevi

PPU ima za cilj osigurati ravnotežu između urbanizacije i očuvanja prirodnih i kulturnih resursa, uz istovremeno unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja. Ključni ciljevi su:

1. Osigurati racionalno i održivo korištenje prostora.
2. Stvoriti uvjete za poboljšanje kvalitete života kroz planiranje urbanih i ruralnih područja.
3. Zaštititi prirodne resurse, krajobraz i kulturnu baštinu.
4. Potaknuti gospodarski razvoj kroz jasno definirane zone za poslovanje, industriju i turizam.
5. Osigurati adekvatnu prometnu i komunalnu infrastrukturu.

Glavne komponente PPU-a

1. Obuhvat i administrativne cjeline

Plan pokriva cijelo administrativno područje Grada Zaprešića, koje uključuje devet naselja:

- **Zaprešić** kao regionalno i administrativno središte.
- **Kupljenovo, Pojatno i Jablanovec** kao lokalna razvojna središta.
- **Hruševac Kupljenski, Ivanec Bistranski, Šibice, Lužnica i Merenje** kao manja ruralna naselja.

Cilj je osigurati uravnoteženi razvoj svih naselja, uz očuvanje njihovih specifičnih obilježja.

2. Namjena površina

Prostorni plan definira detaljnu podjelu i namjenu površina:

- **Građevinska područja naselja (GPN):**

Područje naselja mješovite namjene, predviđeno za stanovanje s pratećim sadržajima. Posebno su označene površine javne i društvene namjene (D) te javne zelene površine (Z1).

Kulturno dobro kompleks Novi Dvori (D) s pratećim sadržajima ugostiteljsko-turističke (T) i poslovne namjene (K), sa javnom zelenom površinom (Z1) – zdravstvene (D3) - Dom zdravlja Zaprešić – za visoko učilište i znanost (D7) - zona „Kampus“ Veleučilišta Baltazar u Zaprešiću sa studentskim smještajnim kapacitetima (D2).

- **Izdvojena građevinska područja izvan naselja (GPI):**

Područja za izdvojene namjene, koja se zbog svoje veličine, strukture i načina korištenja uobičajeno smještaju izvan naselja, jer dozvoljavaju procese koji mogu ometati stanovanje (kapacitet, prometno opterećenje, negativan utjecaj na okoliš, buka i sl.). Ova su područja predviđena za sljedeće planske namjene:

- proizvodnu namjenu (I), pretežito industrijsku (I1) i pretežito zanatsku (I2);
- poslovnu namjenu (K), pretežito uslužnu (K1) i pretežito trgovačku (K2);
- ugostiteljsko-turističku namjenu (T);
- športsko-rekreacijsku namjenu (R), rekreacija (R9);
- za sanaciju i prenamjenu površina eksploatacije mineralnih sirovina u Ivancu Bistranskom
- kamen (E6), osigurano je izdvojeno građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene (R);
- groblja (+);
- površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3-šljunak i E6-kamen).

Na području naselja Zaprešić izdvojene su i označene gospodarske zone (I, K, T, R), koje obuhvaćaju površine namijenjene smještaju građevina državnog i županijskog značaja i detaljno su obrađene GUP-om Zaprešića

Površine izvan građevinskog područja:

Ostale površine unutar obuhvata Plana na kojima nije predviđeno građenje naseljskih struktura, posebno vrijedna poljoprivredna i šumska područja, vodne površine i površine infrastrukturnih sustava.

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, osobito vrijedno obradivo tlo (P1);
- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, ostala obradiva tla (P3);

- šuma isključivo osnovne namjene, gospodarska šuma (Š1);
- šuma isključivo osnovne namjene, šuma posebne namjene (Š3);
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ);
- vodne površine, vodotoci (V);
- površine infrastrukturnih sustava (IS).

3. Infrastrukturni sustavi

Funkcionalna povezanost naselja kao i osiguranje neophodnog prometno–infrastrukturnog standarda ostvaruje se izgradnjom nove i rekonstrukcijom postojeće prometne i ostale infrastrukture. U tu su svrhu osigurani potrebni prostori i koridori (IS) za gradnju (i uključivo rekonstrukciju) građevina cestovnog, željezničkog i zračnog prometnog, te ostalih infrastrukturnih sustava.

PPU obuhvaća strateško planiranje prometne, energetske, vodovodne i komunikacijske infrastrukture:

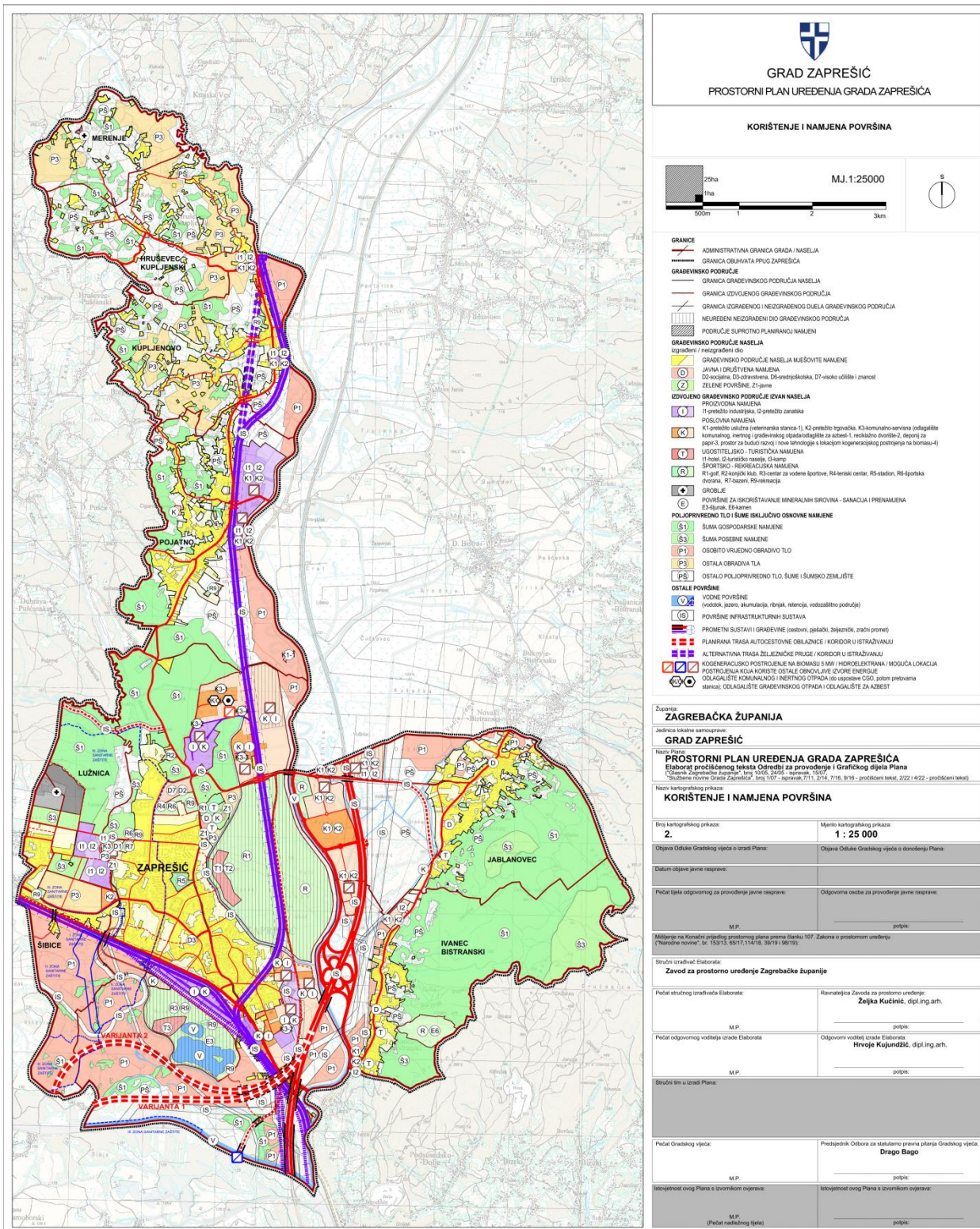
4. Zaštita prirodnih resursa i kulturne baštine

1. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti

Teritorij Grada Zaprešića obuhvaća dijelove sljedećih područja zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19): A. Kategorija Parka prirode: Park prirode Medvednica B. Kategorija posebnog rezervata: Posebni rezervat Sava–Strmec C. Kategorija spomenika parkovne arhitekture: Lužnica – park oko dvorca
Teritorij Grada Zaprešića obuhvaća dio područja ekološke mreže, sukladno Uredbi o ekološkoj mreži područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove: – Medvednica HR 2000583 – Sava uzvodno od Zagreba HR 2001506

2. Zaštita kulturne baštine

Posebnim mjerama zaštite kulturnih dobara obuhvaćeni su brojni lokaiteti kao kompleks Novi dvori, dvorac Lužnica, župna crkva sv. Petra u Zaprešiću, kapela sv. Ivana Krstitelja u Jablanovcu, tvornica Karbon u Zaprešiću i dr.

Slika_Korištenje i namjena iz prostornog plana uređenja Grada Zaprešića

PPU Grada Zaprešića pruža temelj za koordinirani razvoj grada, omogućujući integraciju urbanih i ruralnih područja uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Njegova implementacija stvara okvir za održivi razvoj, potiče gospodarski rast i unaprjeđuje

kvalitetu života svih građana. PPU je ključan alat za strateško planiranje budućnosti grada u skladu s europskim standardima.

- Generalni urbanistički plan (GUP)

Određivanje korištenja površina za javne i druge namjene u Generalnome urbanističkom planu proizlazi iz: - temeljnih obilježja prostora te ciljeva uređenja i proširenja urbane strukture vezano uz demografski i gospodarski razvoj Zaprešića:

- valorizacije postojeće prirodne i izgrađene sredine;
- održivog korištenja prostora i okoliša i unapređivanje kvalitete života;
- postojećeg i planiranog broja stanovnika;
- poticanja razvoja pojedinih prostornih cjelina;
- povećanja broja i gustoće sadržaja javne namjene;
- povećanja broja radnih mjesta na području Zaprešića;
- racionalnog korištenja infrastrukturnih sustava.

2. Namjena i korištenje prostora

Prostor je podijeljen prema namjenama, s jasnim ciljevima za svaku kategoriju:

POVRŠINE UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

1. Stambena namjena (žuta) S

2. Mješovita namjena (narančasta)

- pretežito stambena M1

3. Javna i društvena namjena: (crvena) D

- uprava **D1** (policija-1, vatrogasci-2, udruge-3)

- socijalna **D2** (studentski dom-1)

- zdravstvena D3

- predškolska D4

- osnovno školska D5

- srednjoškolska D6

- visoko učilište i znanost **D7** (edukativni i znanstveni sadržaji-1, tehnološki parkovi/centri namijenjeni razvoju i znanstveno-istraživačkim aktivnostima-2)

- kultura D8

- vjerska D9

4. Gospodarska namjena: **(ljubičasta) I - K - T**

A. proizvodna namjena I

- pretežito industrijska I1
- pretežito zanatska I2

B. poslovna namjena K

- pretežito uslužna K1
- pretežito trgovačka K2
- komunalno - servisna **K3** (deponij sanitarnog odlagališta otpada/deponij za azbest-1, reciklažno dvorište-2, , kogeneracijsko postrojenje na biomasu 5MW-4, tržnica-5)

C. ugostiteljsko - turistička namjena T

- hotel T1
- turističko naselje T2
- kamp T3
- ugostiteljstvo T4

5. Sportsko - rekreacijska namjena **(svjetlo zelena) R**

- golf R1
- konjički klub R2
- centar za vodne športove R3
- teniski centar R4
- stadion R5
- športska dvorana R6
- bazeni R7
- atletska staza R8
- rekreacija **R9** (ribički dom-1, lovački dom-2, trim staze-3)
- ostalo R10

6. Javne i zaštitne zelene površine: **(svjetlo zelena)**

- gradski park Z1
- park stambene zone Z2
- urbano zelenilo Zu
- zaštitne zelene površine **(zelena) Z**

7. Površine infrastrukturnih sustava **(bijela) IS**

8. Vodotoci i vodene površine **(svijetlo plava) V**

9. Područje posebnog režima **(šrafirana crno)**

POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA:

10. Šuma gospodarske namjene **(tamno zelena)**

11. Šuma posebne namjene **(svijetlo zelena)**

12. Osobito vrijedno obradivo tlo **(svijetlo narančasta)**

13. Ostala obradiva tla **(oker)**

14. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište **(zeleno smeđa)**

Slika_Korištenje i namjena_GUP Zaprešić

Popis ostalih planova na snazi

Urbanistički planovi (UPU)

UPU zone (naselja) Kalamiri - Zaprešić (Službene novine Grada Zaprešića broj 4/09, 5/09-ispravak, 2/20 i 4/20-pročišćeni tekst)

- UPU zone poslovne namjene "Jablanovec - Pesačica" (Službene novine Grada Zaprešića broj 1/17)
- UPU zone sjeverno od Južne obilaznice i istočno od Jurmanove ulice (UPU 26) (Službene novine Grada Zaprešića broj 10/15)
- UPU zone Kampus - Zaprešić (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/14)
- UPU područja istočno od autoceste Zagreb-Macelj(Službene novine Grada Zaprešića broj 4/12)
- UPU zone sjeverozapadno od Ulice hrvatske mladeži i jugozapadno od Nove ulice 5 (planirane) do rubova zapadnog izgrađenog područja (UPU 20) (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/09)

Detaljni planovi uređenja

- DPU proizvodno-servisne zone Zajarki u Zaprešiću (Službene novine Grada Zaprešića broj 2/08)
- DPU gospodarske poslovno-proizvodne zone Luska Alpro-Att(Glasnik Zagrebačke županije broj 15/07)

GODIŠNJI PLAN UPRAVLJANJA IMOVINOM ZA 2024. GODINU

Na temelju *Godišnjeg plana upravljanja imovinom Grada Zaprešića za 2024. godinu*, izdvojeni su ključni elementi koji mogu biti dio Strategije. Ovi elementi doprinose održivom razvoju, racionalnom korištenju prostora i povećanju kvalitete urbanog života građana.

1. Upravljanje građevinskim zemljištem

Grad Zaprešić planira aktivno upravljati neiskorištenim građevinskim zemljištima kroz prodaju parcela koje nisu predviđene za javnu ili društvenu namjenu te kroz privremeni zakup. Cilj je optimizirati korištenje zemljišta i povećati njihovu funkcionalnost.

Za potrebe Strategije zelene obnove, ova inicijativa otvara mogućnost za prenamjenu takvih parcela u zelene površine poput urbanih vrtova, javnih parkova i zelenih koridora. Povećanje broja zelenih prostora direktno doprinosi smanjenju toplinskih otoka u gradu, povećanju bioraznolikosti te poboljšanju kvalitete zraka.

2. Sanacija i obnova javnih objekata

U planu za 2024. godinu posebno su istaknute dvije značajne građevine: Društveni dom u Kupljenovu i prostor Pučkog otvorenog učilišta Zaprešić (POUZ). Oba objekta planiraju se

etapno obnavljati, čime se omogućuje njihova prilagodba suvremenim potrebama lokalne zajednice.

Za Strategiju zelene obnove, predlaže se da ovi objekti postanu energetske učinkoviti prostori:

- **Društveni dom u Kupljenovu** može se prenamijeniti u energetske neovisni centar koji koristi solarne panele za proizvodnju energije te sustave za prikupljanje kišnice za održavanje okoliša. Ovaj objekt može služiti i kao edukacijski centar za promicanje održivih praksi.
- **Pučko otvoreno učilište** može se modernizirati uvođenjem pametnih sustava za grijanje, hlađenje i rasvjetu te korištenjem ekoloških građevinskih materijala za obnovu interijera.

3. Razvoj komunalne infrastrukture

Godišnji plan uključuje aktivnosti na evidentiranju i ažuriranju stanja nerazvrstanih cesta i komunalne infrastrukture. Cilj je uskladiti ove elemente sa stvarnim potrebama stanovništva i urbanističkim planovima.

U kontekstu zelene urbane obnove, ove aktivnosti mogu se nadograditi uvođenjem:

- **Zelenih prometnih koridora** koji bi uključivali biciklističke staze, pješačke zone te infrastrukturne dodatke poput mjesta za odmor s urbanim zelenilom.
- Uređenja prostora uz potok Lužnicu u zelene šetnice s edukativnim sadržajima o važnosti očuvanja prirodnih resursa.

4. Imovinsko-pravni odnosi i strateški projekti

Grad kontinuirano radi na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa na strateški važnim lokacijama poput Poslovne zone Falečnjak i građevinskih čestica za Ribarski dom. Ove aktivnosti osiguravaju pravnu i logističku podlogu za daljnji razvoj.

Za potrebe Strategije zelene obnove:

- **Poslovna zona Falečnjak** trebala bi biti osmišljena kao primjer zelene industrijske zone s integriranim obnovljivim izvorima energije, sustavima za recikliranje otpada i pametnom infrastrukturom.
- **Ribarski dom** može se povezati s programima zaštite okoliša i edukacije o očuvanju bioraznolikosti, uz stvaranje zelenih zona u njegovoj okolini.

5. Digitalizacija i transparentnost upravljanja imovinom

Jedan od planova za 2024. godinu je uspostava digitalne baze podataka za evidenciju nekretnina u vlasništvu grada. Ova baza omogućava detaljniji pregled korištenja nekretnina i otvara mogućnost za njihovo strateško upravljanje.

Digitalna baza može biti ključna za Strategiju zelene obnove jer omogućuje:

- **Praćenje emisija ugljika** povezanih s javnim zgradama i infrastrukturom.
- Identifikaciju prostora s potencijalom za zelene projekte, kao što su prenamjena neiskorištenih zemljišta ili obnova energetske neučinkovitih objekata.

6. Javne površine i mobilnost

Upravljanje javnim površinama, uključujući postavljanje kioska i reklamnih panoa, regulirano je javnim natječajima. Ova inicijativa pruža priliku za integraciju zelenih rješenja.

Za Strategiju zelene obnove predlaže se:

- **Zeleni kiosci:** Postavljanje kioska i reklamnih panoa koji koriste solarne panele za napajanje i imaju integrirane sustave za prikupljanje kišnice.
- **Pametne autobusne stanice:** Uključivanje zelenih zidova ili krovova za poboljšanje okolišnih uvjeta u urbanim područjima.

Kratkoročni ciljevi za implementaciju strategije

1. **Prenamjena zemljišta** u urbane vrtove i parkove, što će povećati kvalitetu javnih površina i smanjiti zagađenje.
2. **Energetska obnova javnih objekata**, s naglaskom na korištenje obnovljivih izvora energije i ekoloških materijala.
3. **Razvoj prometne infrastrukture** koja potiče održive načine prijevoza poput biciklizma i pješaćenja.
4. **Uspostava zelene industrijske zone Falečnjak**, kao primjera održivog gospodarskog razvoja.

Godišnji plan upravljanja imovinom za 2024. godinu pruža solidnu osnovu za implementaciju Strategije zelene urbane obnove Grada Zaprešića. Ključne aktivnosti, poput obnove javnih objekata, upravljanja zemljištem i razvoja komunalne infrastrukture, usklađene su s ciljevima održivog razvoja i očuvanja okoliša. Provedba ovih mjera značajno će doprinijeti kvaliteti života građana i transformaciji grada u održivu urbanu sredinu.

GRADSKI PROGRAM ZA MLADE GRADA ZAPREŠIĆA (2023.-2030.)

Gradski program za mlade (2023.-2030.) detaljno obrađuje područja koja su ključna za unapređenje kvalitete života mladih i mogu se integrirati u Strategiju zelene urbane obnove s naglaskom na održivi razvoj i participaciju mladih.

1. Obrazovanje i razvoj digitalne infrastrukture

Gradski program naglašava važnost kvalitetnog obrazovanja kao temelja društvenog razvoja, uključujući cjeloživotno učenje, digitalizaciju škola i povećanje informatičke pismenosti.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Digitalno zrele škole:**
 - Proširiti program informatizacije škola uvođenjem zelene tehnologije, poput solarnih panela za napajanje.
 - Razviti digitalne platforme za edukaciju o održivom razvoju i kružnom gospodarstvu.
- **Ekološka svijest:**
 - Uvesti predmete vezane za zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima.

2. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

Program potiče participaciju mladih kroz osnivanje informativnih centara, klubova za mlade i volontiranje.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Zeleni klub za mlade:**
 - Osnovati prostor za edukaciju o zelenim tehnologijama i upravljanje zajedničkim vrtovima.
- **Volonterske inicijative:**
 - Pokrenuti programe volontiranja za obnovu zapuštenih javnih prostora.
- **Informativni centri:**
 - Usmjeriti centre na promociju zelene urbane obnove i uključivanje mladih u donošenje odluka.

3. Kultura, sport i slobodno vrijeme

Gradski program ističe potrebu za razvojem infrastrukture za kulturu i sport kao mjesta okupljanja mladih.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Revitalizacija javnih prostora:**
 - Prenamijeniti napuštene prostore u kulturno-sportske centre s integriranim zelenim površinama.
- **Zeleni sportski objekti:**
 - Uvođenje solarnih sustava u sportske dvorane i igrališta te sadnja drvoreda oko sportskih terena.

4. Zapošljavanje i poduzetništvo

Program se fokusira na poticanje poduzetništva i zapošljavanje mladih kroz sufinanciranje projekata i obrazovne programe.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Zeleni poduzetnički inkubatori:**
 - Poticati mlade poduzetnike u sektorima reciklaže, energetike i održive poljoprivrede.

- **Prilagodba tržištu rada:**
 - Razviti programe za edukaciju mladih o zelenim zanimanjima i tehnologijama budućnosti.

5. Održivi promet i mobilnost

Subvencioniranje javnog prijevoza za učenike i studente naglašeno je kao prioritet.

Primjena u Strategiji zelene obnove:

- **Ekološki javni prijevoz:**
 - Povećati broj ekoloških autobusa i poticati korištenje bicikala putem subvencioniranih programa.
- **Pametne autobusne stanice:**
 - Opremljene zelenim krovovima i sustavima za prikupljanje kišnice.

RB	Područje	Ključne mjere
1	Obrazovanje i razvoj digitalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalno zrele škole: <ul style="list-style-type: none"> - Proširiti program informatizacije škola uvođenjem zelene tehnologije. - Razviti digitalne platforme za edukaciju o održivom razvoju. • Ekološka svijest: <ul style="list-style-type: none"> - Uvesti predmete vezane za zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima.
2	Aktivno sudjelovanje mladih u društvu	<ul style="list-style-type: none"> • Zeleni klub za mlade: <ul style="list-style-type: none"> - Osnovati prostor za edukaciju o zelenim tehnologijama i zajedničkim vrtovima. • Volonterske inicijative: <ul style="list-style-type: none"> - Pokrenuti programe volontiranja za obnovu zapuštenih prostora. • Informativni centri: <ul style="list-style-type: none"> - Usmjeriti centre na promociju zelene urbane obnove.
3	Kultura, sport i slobodno vrijeme	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizacija javnih prostora: <ul style="list-style-type: none"> - Prenamijeniti napuštene prostore u kulturno-sportske centre.

		<ul style="list-style-type: none"> • Zeleni sportski objekti: <ul style="list-style-type: none"> - Uvođenje solarnih sustava u sportske dvorane i igrališta.
4	Zapošljavanje poduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> • Zeleni poduzetnički inkubatori: <ul style="list-style-type: none"> - Poticati mlade poduzetnike u sektorima reciklaže i održive poljoprivrede. • Prilagodba tržištu rada: <ul style="list-style-type: none"> - Razviti programe edukacije o zelenim zanimanjima.
5	Održivi promet i mobilnost	<ul style="list-style-type: none"> • Ekološki javni prijevoz: <ul style="list-style-type: none"> - Povećati broj ekoloških autobusa i subvencionirati korištenje bicikala. • Pametne autobusne stanice: <ul style="list-style-type: none"> - Opremljene zelenim krovovima i sustavima za prikupljanje kišnice.

Gradski program za mlade Grada Zaprešića pruža osnovu za integraciju mladih u Strategiju zelene urbane obnove putem obrazovanja, poduzetništva i društvene participacije. Ovi elementi jačaju lokalnu zajednicu i doprinose nacionalnim i europskim ciljevima održivog razvoja. Konkretno mjere uključuju osnivanje zelenih klubova, razvoj volonterskih inicijativa, poticanje zapošljavanja u zelenom sektoru i unapređenje ekološke infrastrukture. Provedba ovih inicijativa osigurala bi transformaciju Zaprešića u održivu i zelenu urbanu sredinu.

6.2. ANALIZA POVIJESNOG RAZVOJA GRADA ZAPREŠIĆA

Grad Zaprešić, smješten na zapadnom rubu Zagreba, nosi bogatu povijest koja seže od srednjeg vijeka do suvremenog razdoblja. Kroz stoljeća, grad je prošao kroz različite faze razvoja, od ruralnog naselja do modernog urbanog središta, oblikujući se pod utjecajem gospodarskih, kulturnih i političkih promjena.

1. Srednjovjekovno naselje i prvi tragovi urbanizacije

Zaprešić se prvi put spominje u pisanim dokumentima u 14. stoljeću, kada je područje bilo naseljeno selima smještenim uz rijeku Savu. U to vrijeme, regija je bila pod snažnim utjecajem Zagrebačke biskupije, koja je usmjeravala društveni i gospodarski razvoj. Dominantne aktivnosti bile su agrarne, a društvena organizacija temeljila se na feudalnom sustavu. Unatoč nedostatku većih urbanih središta, ovo područje činilo je važan dio gospodarstva tadašnje Kraljevine Ugarske.

2. Novi Dvori Jelačićevi: Ključni povijesni lokalitet

U 17. stoljeću, razvoj područja obilježava izgradnja imanja Novi Dvori, koje postaje administrativno i gospodarsko središte. Imanje preuzima obitelj Jelačić 1852. godine, a pod upravom bana Josipa Jelačića postaje simbol političke i gospodarske moći. Novi Dvori su osim svoje gospodarske funkcije igrali i važnu kulturnu ulogu, s velikim utjecajem na razvoj okolnog područja. Danas su zaštićeni kao kulturni spomenik te služe kao turistička atrakcija i povijesno središte grada.

Slika: Novi Dvori Jelačićevi; Izvor: <https://www.visitzapresic.hr/>

3. Industrijalizacija i 19. stoljeće

S dolaskom željezničke pruge Zagreb – Zaprešić krajem 19. stoljeća, grad ulazi u novu fazu razvoja. Industrijalizacija donosi otvaranje novih radnih mjesta i potiče migraciju stanovništva iz okolnih ruralnih područja. Trgovina i mala proizvodnja, poput mlinova i pilana, postaju značajne gospodarske aktivnosti. Urbanistički gledano, ovo je razdoblje obilježeno početkom planirane izgradnje koja postavlja temelje za daljnju modernizaciju.

4. Socijalistička modernizacija (1945.–1990.)

Nakon Drugog svjetskog rata, Zaprešić doživljava intenzivnu urbanizaciju. Grad se širi izgradnjom višestambenih zgrada, dok se industrijski pogoni poput pilana, tvornica namještaja i prehrambene industrije razvijaju na rubnim dijelovima. Izgrađuju se ključni infrastrukturni objekti, uključujući škole, zdravstvene ustanove i komunalne mreže. Ovo razdoblje karakterizira transformacija iz agrarne u urbanu zajednicu, s naglaskom na socijalnu infrastrukturu.

5. Razdoblje samostalne Hrvatske (1991.–danas)

Početak 1990-ih, s osamostaljenjem Hrvatske, Zaprešić se suočava s procesom deindustrijalizacije i usmjerenjem prema tercijarnim djelatnostima. Razvoj poslovnih zona i novih stambenih naselja obilježava ovo razdoblje. Grad ulaže u revitalizaciju povijesnih lokaliteta poput Novih Dvora, ali i u modernizaciju komunalne i prometne infrastrukture.

Razvoj novih urbanističkih planova omogućuje širenje grada prema zapadu i sjeveru, integrirajući zelene zone i suvremene poslovne prostore. Novi Dvori postaju kulturni centar, a Zaprešić se profilira kao atraktivno mjesto za život u blizini glavnog grada.

Povijesni razvoj Zaprešića odražava njegovu sposobnost prilagodbe povijesnim, društvenim i gospodarskim promjenama. Od srednjovjekovnog naselja preko industrijalizacije do suvremenog urbanog središta, grad je zadržao ključne povijesne točke poput Novih Dvora, dok se istovremeno prilagodio izazovima modernog doba. Ova povijesna podloga pruža temelj za daljnji razvoj grada unutar Strategije zelene obnove, koja teži očuvanju prirodne i kulturne baštine uz suvremeni gospodarski rast.

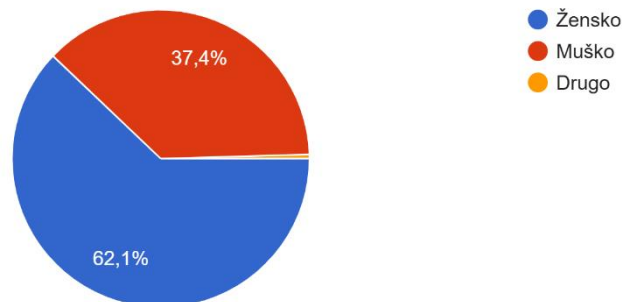
6.3. ANALIZA JAVNOG MNIJENJA

Za potrebe izrade Strategije zelene urbane obnove grada Zaprešića, u razdoblju od 25. rujna do 17. listopada 2024. godine provedena je online anketa koja je bila otvorena za građane, civilne organizacije, akademsku zajednicu i privatni sektor. Cilj ankete bio je ispitati stavove o stanju zelenih površina u gradu te prikupiti prijedloge za njihov razvoj, s posebnim naglaskom na mjere koje uključuju kružno gospodarstvo, prilagodbu klimatskim promjenama i unaprjeđenje kvalitete života.

Anketu je ispunilo ukupno 219 građana, što predstavlja značajan doprinos lokalne zajednice procesu izrade strategije. Analiza demografskih podataka ispitanika pokazuje da većinu čine žene, koje su zastupljene s 62,1%, dok muškarci čine 37,4% ispitanika. Najveći udio sudionika pripada dobnoj skupini od 40 do 49 godina (36,1%), slijede osobe u dobi od 30 do 39 godina (24,2%), dok su u manjoj mjeri zastupljene dobne skupine od 50 do 59 godina (18,3%) i stariji od 60 godina (11%). Najmanje sudjelovanje zabilježeno je kod mlađih ispitanika u dobi od 18 do 29 godina, koji čine 10% ukupnog broja ispitanika.

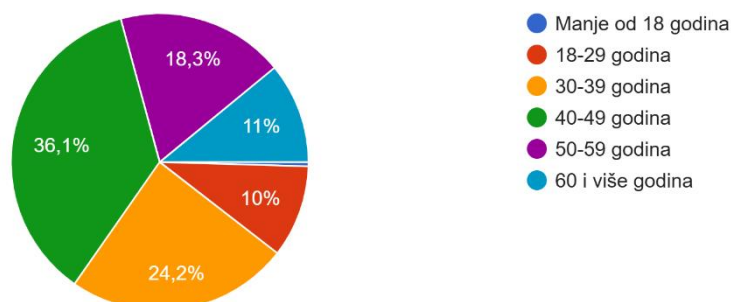
Odaberite Vaš spol:

219 odgovora

Odaberite Vašu dob:

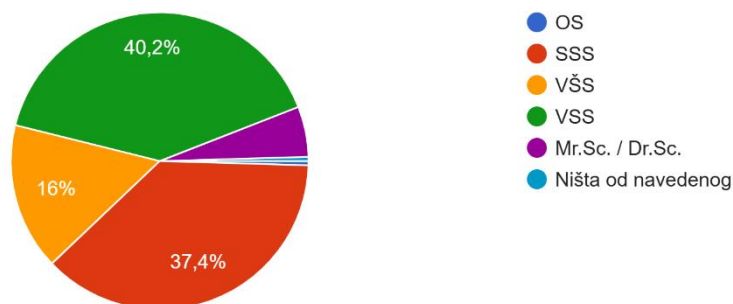
219 odgovora

Što se tiče obrazovne strukture, najveći broj ispitanika, njih 40,2%, ima visoku stručnu spremu (VSS), dok srednju stručnu spremu (SSS) ima 37,4% sudionika. Osobe s višom stručnom spremom (VŠS) čine 16% ukupnog uzorka. Ovi podaci ukazuju na visok stupanj obrazovanja među sudionicima, što doprinosi kvaliteti i relevantnosti dobivenih prijedloga.

Koja je Vaša razina obrazovanja

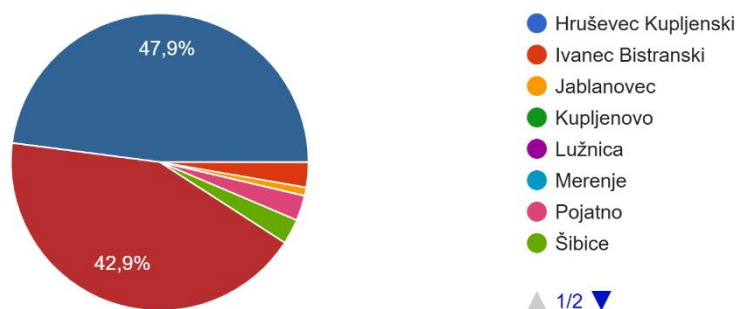
219 odgovora

U anketi je pitanje o mjestu stanovanja unutar Grada Zaprešića bilo usmjereno na identificiranje područja u kojem ispitanici žive. Od ukupnog broja sudionika, najveći udio dolazi iz gradske četvrti Sjever, gdje živi 47,9% ispitanika. Slijedi gradska četvrt Centar, s udjelom od 42,9%. Ostala naselja poput Hruševca Kupljenskog, Ivanca Bistranskog, Jablanovca, Kupljenova, Lužnice, Merenja, Pojatna i Šibica nisu zabilježila odgovore u ovoj anketi. Ovi podaci ukazuju na to da su stanovnici urbanijih dijelova grada najviše sudjelovali u istraživanju, što može reflektirati njihovu veću uključenost ili interes za temu urbane obnove i razvoja zelenih površina.

U kojem području Grada Zaprešića živite?

219 odgovora

PREFERENCIJE I PERCEPCIJE GRAĐANA O JAVNIM ZELENIH I OTVORENIM PROSTORIMA GRADA ZAPREŠIĆA

Na pitanje o javnim zelenim i otvorenim prostorima u Zaprešiću koje građani najčešće koriste, anketni rezultati pokazuju da najveći broj ispitanika provodi vrijeme na **pješačkim i biciklističkim stazama** (75,3%). Slijede **javni trgovi** (54,8%) i **parkovi te dječja igrališta** (44,7%). Manji udio ispitanika koristi **prostore uz vodne površine** (32%), dok se otvorena sportsko-rekreacijska igrališta koriste u 18,3% slučajeva. Prostori za memorijalna ili sakralna obilježja (4,1%), šume, Vrbina, Bok, Novi Dvori, kafići, parking, vlastita dvorišta i bazeni koriste se znatno rjeđe (svi po 0,5%).

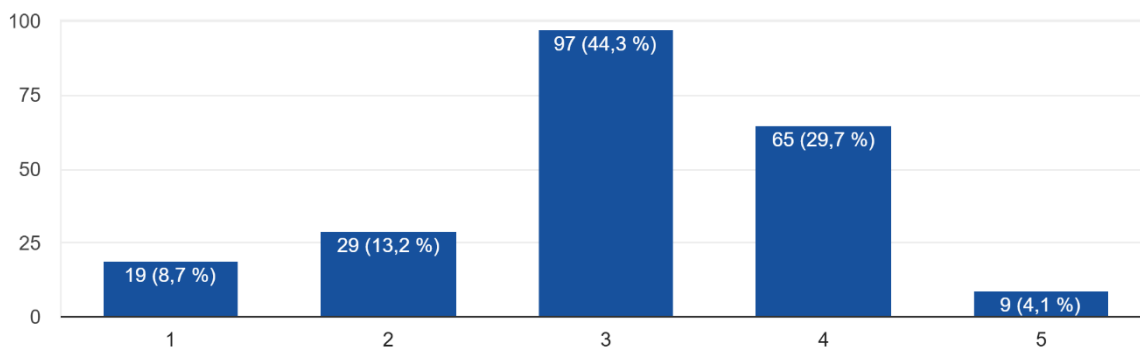
Kad su upitani za konkretne mikrolokacije koje koriste, građani su često spominjali **Trg Ivana Pavla II., Novi Dvori, šetnicu uz potok Lužnicu i Trg dr. Franje Tuđmana**. Također su istaknute i lokacije poput parkića kod DV Vrtuljak, parkova u naselju Kalamiri, jezera Zajarki, biciklističkih staza prema Pušći te šetnica kod srednjih škola. Dodatno, neki ispitanici su naglasili potrebu za očuvanjem postojećih zelenih površina, izražavajući zabrinutost zbog urbanizacije i izgradnje novih zgrada.

Ovi podaci pružaju uvid u navike građana te ističu važnost održavanja i unapređenja postojećih prostora poput trgova, šetnica i parkova, uz fokus na dodatni razvoj biciklističke infrastrukture i očuvanje prirodnih resursa.

Na pitanje o ocjeni količine otvorenih javnih površina, većina ispitanika dala je prosječne ocjene. Najveći udio, 44,3%, dao je ocjenu 3, dok su nešto pozitivnije ocjene 4 i 5 dobile 29,7% i 4,1% glasova. S druge strane, negativne ocjene 1 i 2 zabilježile su 8,7% i 13,2%. Ovi podaci sugeriraju da većina građana smatra kako ima prostora za poboljšanje u količini javnih površina, premda situacija nije percipirana izrazito negativno.

Kako biste ocijenili količinu otvorenih javnih površina na području Grada Zaprešića?

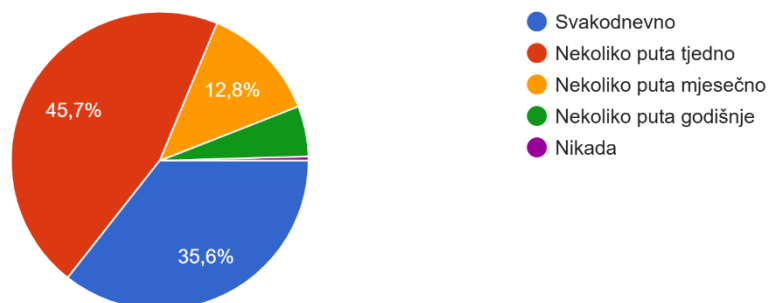
219 odgovora

U pogledu učestalosti korištenja zelenih i otvorenih javnih prostora, rezultati pokazuju visok stupanj angažiranosti građana. Većina ispitanika, njih 45,7%, koristi ove površine nekoliko puta tjedno, dok ih 35,6% koristi svakodnevno. Manji udio, 12,8%, koristi zelene površine nekoliko puta mjesečno, što ukazuje na manju, ali prisutnu aktivnost i interes.

Koliko često koristite zelene i otvoren javne površine na području Grada Zaprešića?

219 odgovora

Ovi rezultati naglašavaju značaj otvorenih javnih površina u svakodnevnom životu građana te ukazuju na potrebu za dodatnim ulaganjem u njihovo održavanje i proširenje kako bi se zadovoljile rastuće potrebe zajednice.

PERCEPCIJA NEDOSTATAKA I DOSTUPNOSTI UREĐENIH JAVNIH POVRŠINA U GRADU ZAPREŠIĆU

Rezultati ankete o javnim zelenim i otvorenim površinama koje građani Zaprešića smatraju posebno vrijednima ukazuju na nekoliko ključnih lokacija koje se ističu svojom popularnošću i značajem. Najčešće spominjani prostori su **Novi Dvori** i **jezero Zajarki**, koji su prepoznati kao ključne zelene površine u gradu.

Osim ovih lokacija, građani su istaknuli i **biciklističko-pješačke staze uz potok Lužnicu**, dječja igrališta i šetnice, kao i **Trg Ivana Pavla II.** i **Trg dr. Franje Tuđmana**. Također su

prepoznati manji zeleni prostori poput parkića unutar naselja, livada kod Kalamira i područja uz potok Lužnicu. Neki su naglasili i povijesne i kulturne značajke, poput **Jelačićevih dvora** i šume Kalamiri.

Građani su izrazili zabrinutost zbog sve veće urbanizacije i smanjenja zelenih površina u gradu, pri čemu su naglasili potrebu očuvanja ovih prostora i ulaganja u njihovu održivost. Posebno su istaknuli da je nedovoljno iskorišten potencijal nekih lokacija, poput parka oko dvorca Lužnica koji je često zatvoren za javnost.

Analiza rezultata ankete o uređenim otvorenim površinama u Gradu Zaprešiću pruža uvid u potrebe i percepciju građana o postojećem stanju i nedostacima u urbanom prostoru.

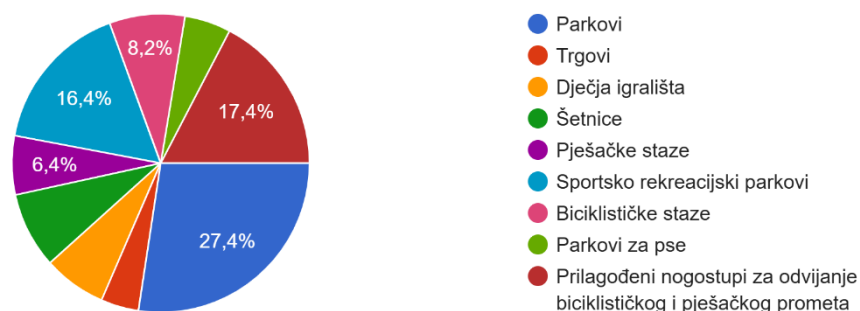
Nedostatak uređenih otvorenih površina

Građani smatraju da u Zaprešiću najviše nedostaju:

- **Parkovi** (27,4% odgovora),
- **Prilagođeni nogostupi za biciklistički i pješački promet** (17,4%),
- **Sportsko-rekreacijski parkovi** (16,4%). Osim toga, kao nedostatne su prepoznate i **biciklističke staze** (8,2%) te **pješačke staze** (6,4%). Ovi rezultati ukazuju na potrebu za stvaranjem dodatnih zelenih i multifunkcionalnih prostora te za infrastrukturom koja podržava sigurno i ugodno kretanje pješaka i biciklista.

Koji tipovi uređenih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju najviše nedostaje u Gradu Zaprešiću?

219 odgovora

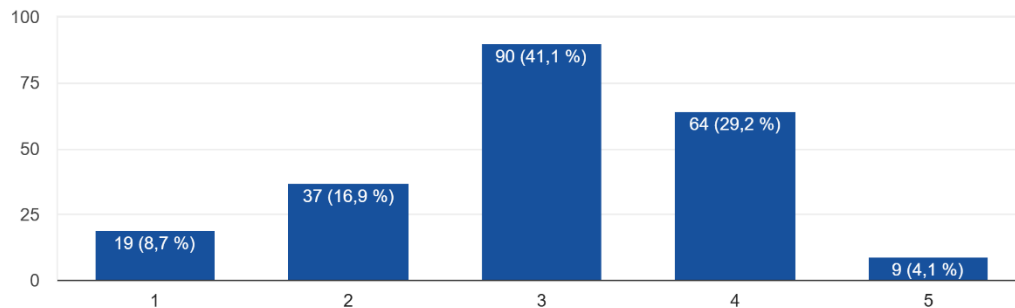
Što se tiče dostupnosti zelenih površina, većina ispitanika smatra da su one **lako dostupne** (53%), dok ih 39,3% navodi da su djelomično dostupne. Ovi podaci sugeriraju da, iako su zelene površine prisutne u većem dijelu grada, njihova povezanost, raspored ili blizina nisu u potpunosti optimalni za sve dijelove Zaprešića.

Zadovoljstvo količinom javnih zelenih prostora

U pogledu zadovoljstva količinom zelenih i otvorenih prostora, građani su dali pretežno srednje ocjene:

- Najveći dio ispitanika dao je ocjenu **3** (41,1%), što ukazuje na prosječno zadovoljstvo.
- Relativno visok postotak pozitivnijih ocjena (**4**) zabilježen je kod 29,2% ispitanika, dok je samo 4,1% izrazito zadovoljno (ocjena **5**).
- S druge strane, nezadovoljstvo je izraženo kroz ocjene **1** (8,7%) i **2** (16,9%).

Koliko ste zadovoljni količinom javnih zelenih i otvorenih prostora na području Grada Zaprešića?
219 odgovora

ZADOVOLJSTVO OPREMLJENOŠĆU, ZELENILOM I SPORTSKIM TERENIMA U GRADU ZAPREŠIĆU

Rezultati ankete pokazuju da građani Zaprešića prepoznaju značajne nedostatke u uređenju i opremljenosti javnih prostora za rekreaciju, druženje i boravak.

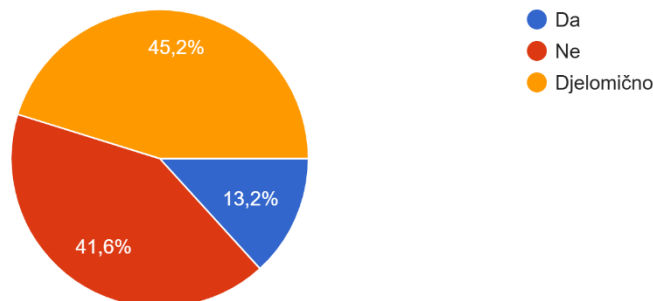
Ocjena uređenih prostora za rekreaciju i druženje

Na pitanje o tome smatraju li da Zaprešić ima dovoljno uređenih prostora za rekreaciju i boravak:

- **45,2%** ispitanika odgovorilo je djelomično,
- **41,6%** smatra da ih nema dovoljno,
- Samo **13,2%** smatra da ih ima dovoljno.

Smatrate li da na području Grada ima dovoljno uređenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i slično?

219 odgovora

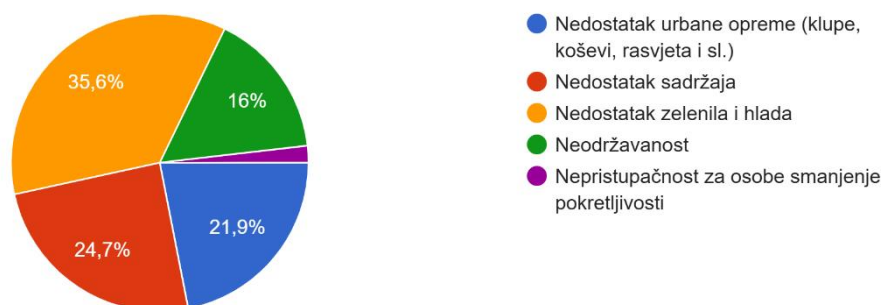
Nedostaci zelenih površina

Na pitanje o nedostacima zelenih površina, građani su najčešće isticali:

- **Nedostatak zelenila i hlada** (35,6%), što ukazuje na potrebu za povećanjem broja drveća i biljnih nasada radi osiguravanja ugodnijeg boravka.
- **Nedostatak sadržaja** (24,7%), poput igrališta, sportskih terena i drugih aktivnosti koje bi privukle posjetitelje.
- **Nedostatak urbane opreme** (21,9%), uključujući klupe, koševе za otpatke, rasvjetu i slične elemente.
- **Neodržavanost** (16%), što sugerira potrebu za redovitim održavanjem i unapređenjem postojećih prostora.

Koji su eventualni nedostaci zelenih površina na području Grada Zaprešića

219 odgovora

Rezultati ankete temelje se na ocjenama od 1 do 5, pri čemu 1 označava "vrlo sam nezadovoljan/na", 2 "nezadovoljan/na sam", 3 "neutralan/na sam", 4 "zadovoljan/na sam", a 5 "vrlo sam zadovoljan/na". Rezultati ankete pokazuju raznoliku razinu zadovoljstva građana stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskih prostora u Zaprešiću. Najveće zadovoljstvo izraženo je za uličnu rasvjetu, gdje je većina ispitanika (81 ocjena 4,

19 ocjena 5) izrazila pozitivan stav. Biciklističke i pješačke staze također su dobro ocijenjene, s ukupno 90 pozitivnih ocjena (80 za 4, 10 za 5), iako dio građana još uvijek izražava nezadovoljstvo (71 ocjena 1 i 2).

Na području zelenih površina, većina ispitanika pokazuje neutralan stav (67 ocjena 3), dok nezadovoljstvo (88 ocjena 1 i 2) ukazuje na potrebu za boljim održavanjem i povećanjem sadržaja. Igrališta za djecu bilježe sličan obrazac, s 82 neutralne ocjene, ali i značajnim udjelom zadovoljnih ispitanika (60 ocjena 4, 15 ocjena 5).

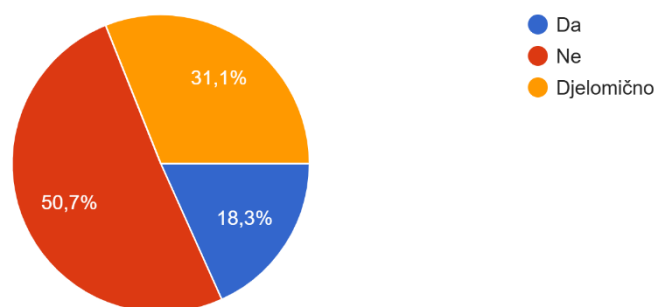
Najviše nezadovoljstva iskazano je u vezi s koševima za otpad (112 negativnih ocjena) i klupama (95 negativnih ocjena), gdje se građani žale na nedostatak i loše održavanje. Parkirališta su također ocijenjena pretežno negativno, s 95 ocjena 1 i 2.

Ovi rezultati jasno ukazuju na prioritete za unaprjeđenje, posebno u opremanju javnih prostora osnovnim urbanim elementima poput koševa, klupa i bolje opremljenih parkova. Povećanje kvalitete i održavanja infrastrukture ključno je za zadovoljstvo građana.

Na pitanje "Smatrate li da na javnim prostorima ima dovoljno zelenila?", većina građana izrazila je nezadovoljstvo: 50,7% smatra da nema dovoljno zelenila, dok 31,1% smatra da ga ima djelomično. Samo 18,3% ispitanika smatra da je postojeća količina zelenila zadovoljavajuća. Ovi podaci ukazuju na potrebu za većim ulaganjem u povećanje broja drveća, bilja, travnjaka i cvjetnih nasada u javnim prostorima.

Smatrate li da na javnim prostorima ima dovoljno zelenila? (Odnosi se na drveća, bilje, cvijeće, travnjake i slično.)

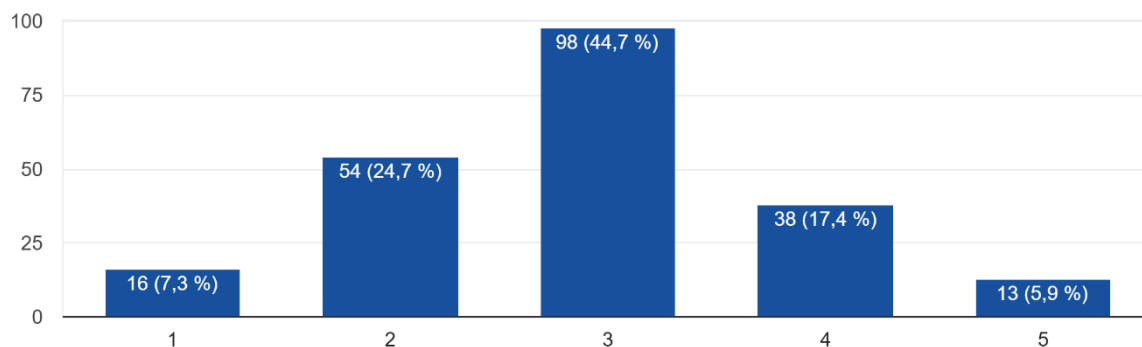
219 odgovora

Na pitanje "Koliko ste zadovoljni količinom i dostupnošću sportskih terena?", rezultati pokazuju pretežno neutralan ili nezadovoljavajući stav. Najveći broj ispitanika (44,7%) dao je ocjenu 3 (neutralno), dok su nezadovoljstvo izrazili oni s ocjenama 1 (7,3%) i 2 (24,7%). Zadovoljnih ispitanika je manje, s ocjenama 4 (17,4%) i 5 (5,9%).

Koliko ste zadovoljni količinom i dostupnošću sportskih terena na području Grada Zaprešića?

219 odgovora

Ovi rezultati jasno pokazuju potrebu za povećanjem količine i dostupnosti zelenila te za razvojem i unaprjeđenjem sportskih terena kako bi se poboljšala kvaliteta života građana i osigurali bolji uvjeti za rekreaciju i boravak na otvorenom.

UPOZNAVANJE S KRUŽNIM GOSPODARENJEM I POTICANJE ODRŽIVOG RAZVOJA U GRADU ZAPREŠIĆU

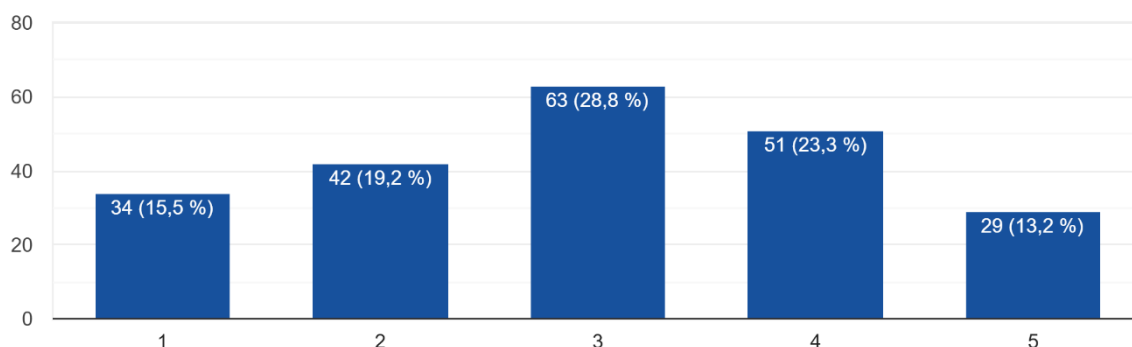
1. Upoznavanje s pojmom „kružno gospodarenje”

Kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće. Na taj način produljuje se životni vijek proizvoda i smanjuje stvaranje otpada.

Rezultati ankete pokazuju različite razine informiranosti građana o ovom konceptu. Na skali od 1 (potpuno nepoznato) do 5 (vrlo dobro poznato):

- **15,5%** ispitanika nije upoznato s pojmom (ocjena 1).
- **19,2%** pokazuje ograničeno razumijevanje (ocjena 2).
- **28,8%** zauzima neutralan stav (ocjena 3).
- **23,3%** ima dobro razumijevanje (ocjena 4), dok je samo **13,2%** vrlo dobro upoznato s pojmom (ocjena 5).

Koliko ste upoznati s pojmom "kružno gospodarenje"? (Kružno gospodarenje je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno...Na taj način produljuje se životni vijek proizvoda.)
219 odgovora

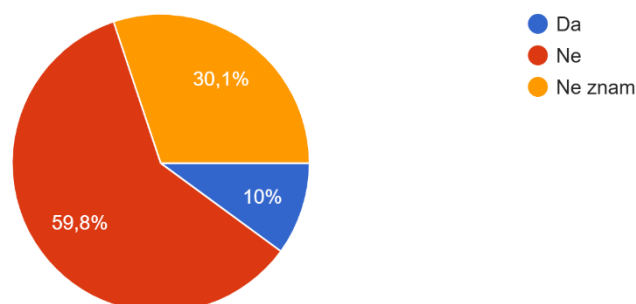
2. Procjena poticanja održivog razvoja od strane Grada Zaprešića

Ispitanici su izrazili nezadovoljstvo razinom poticanja održivog razvoja, kružnog gospodarenja i zelene infrastrukture od strane Grada Zaprešića:

- **59,8%** smatra da grad ne potiče dovoljno ove inicijative.
- **30,1%** nije sigurno ili nema informacija o tome.
- Samo **10%** ispitanika vjeruje da grad dovoljno potiče održivi razvoj.

Smatrate li da Grad Zaprešić dovoljno potiče stanovništvo na održivi razvoj, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje zelene infrastrukture?

219 odgovora

3. Preporučeni oblici poticaja za održivi razvoj

Ispitanici su identificirali nekoliko ključnih oblika poticaja koji bi bili korisni za stanovnike:

- **Sufinanciranje solarnih panela** prepoznato je kao najvažnije (65,8%).
- **Provođenje programa energetske učinkovitosti** također je visoko ocijenjeno (50,2%).

- **Formiranje urbanih vrtova (46,6%) i edukacije o održivom razvoju i ekološkoj poljoprivredi (29,2%)** važni su za osvještavanje i sudjelovanje zajednice.
- **Potpore za sustave za skupljanje kišnice (25,6%)** prepoznate su kao korisne za bolje upravljanje prirodnim resursima.

Rezultati ankete ukazuju na potrebu za daljnjim ulaganjem u edukaciju građana o kružnom gospodarstvu i održivom razvoju. Grad Zaprešić trebao bi aktivnije poticati projekte poput sufinanciranja solarnih panela i programa energetske učinkovitosti te osigurati dostupnost informacija o zelenoj infrastrukturi i održivim praksama. Primjena ovih mjera ne samo da bi podigla svijest građana, već bi i konkretno doprinijela očuvanju okoliša i održivom razvoju zajednice.

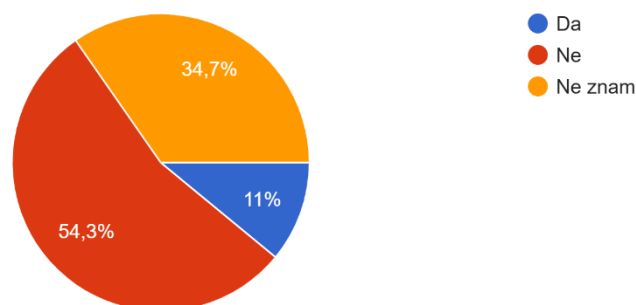
UPOTREBA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PRIORITETI U RAZVOJU EKOLOŠKIH INICIJATIVA U GRADU ZAPREŠIĆU

Ispitanici izražavaju nezadovoljstvo razinom korištenja obnovljivih izvora energije, poput solarne rasvjete i sustava za reciklažu vode, u javnim prostorima Zaprešića:

- **54,3%** smatra da Grad ne koristi dovoljno obnovljive izvore energije.
- **34,7%** ispitanika nije sigurno ili nema dovoljno informacija o ovoj temi.
- Samo **11%** smatra da su obnovljivi izvori energije dovoljno zastupljeni.

Smatrate li da Grad Zaprešić dovoljno koristi obnovljive izvore energije u javnim prostorima? (primjerice solarna rasvjeta, sustavi za reciklažu vode i slično)

219 odgovora

Ispitanici su prepoznali nekoliko ključnih aktivnosti i programa koji bi unaprijedili održivost u zajednici:

- **Sadnja drveća** istaknuta je kao najpoželjnija inicijativa, s **65,8%** glasova.
- **Preuređenje javnih prostora prema ekološkim standardima** prepoznalo je **55,3%** ispitanika.
- **Zeleni sajmovi i ekološke tržnice** dobili su podršku **48,9%** ispitanika, dok je **45,7%** glasalo za uvođenje održivog prijevoza.

- **Volonterske akcije čišćenja (31,5%) i edukativne radionice o recikliranju i kružnom gospodarenju (24,2%)** ukazuju na potrebu za aktivnim sudjelovanjem i podizanjem svijesti zajednice.

Građani su jasno definirali prioritete u razvoju zelenih i otvorenih prostora:

- **Parkovi i ozelenjivanje cestovnih prometnica i drvoredi** spominju se u najvećem broju odgovora.
- **Objekti i prostori za sport i rekreaciju te uređenje prostora uz vodne površine** često su istaknuti kao potrebni za razvoj.
- Zanimljiv prijedlog je uvođenje **javnih urbanih voćnjaka i vrtova**, koji su se također našli među prioritetima.
- **Trgovi, javni prostori uz kulturne i društvene sadržaje te razvoj tematskih ruta** ukazuju na potrebu za dodatnim sadržajima u javnim prostorima. Ovi odgovori pokazuju da građani očekuju integraciju zelenila i funkcionalnih sadržaja u svakodnevni život.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE JAVNIH PROSTORA ZA REKREACIJU, DRUŽENJE I BORAVAK U GRADU ZAPREŠIĆU

Građani Zaprešića predložili su niz promjena kako bi se unaprijedili javni prostori za rekreaciju, druženje i boravak. Fizičke promjene uključuju uređenje parkova s modernim igralištima, fitness spravama i adekvatnom rasvjetom, proširenje biciklističkih i pješačkih staza, sadnju drveća za stvaranje hlada, izgradnju bazena te preuređenje prostora uz jezero Zajarki u multifunkcionalnu rekreacijsku zonu. Posebno je istaknuta potreba za postavljanjem urbane opreme, poput klupa, javnih izvora pitke vode i WC-a, uz redovno održavanje.

Funkcionalne promjene uključuju organizaciju kulturnih i sportskih programa, poput ljetnih festivala, sportskih turnira i radionica o ekologiji, te poticanje volonterskih akcija poput sadnje drveća i čišćenja okoliša. Također se predlažu programi za sve generacije, s posebnim naglaskom na aktivnosti za djecu i starije osobe.

Građani naglašavaju potrebu za redovitim održavanjem javnih prostora, uključujući čišćenje, košnju i obnavljanje oštećenih elemenata, kao i postavljanje nadzornih kamera za sprječavanje vandalizma. Kritike su usmjerene na nekontroliranu betonizaciju i nedostatak planiranja, uz prijedloge za očuvanje i stvaranje novih zelenih površina kroz planski razvoj grada.

Nadalje, ispitanici su identificirali nekoliko ključnih dijelova grada koje smatraju vizualno neprivlačnima ili nefunkcionalnima. Najčešće spominjani problemi uključuju zapuštene prostore, nekontroliranu izgradnju i manjak infrastrukturnog planiranja.

1. Zapuštene i neuređeni prostori

- **Stari centar** i područje oko tržnice često su istaknuti zbog dotrajalosti, zapuštenih fasada i nedostatka atraktivnih sadržaja.

- **Jezero Zajarki** prepoznato je kao prostor s velikim potencijalom koji bi se mogao prenamijeniti za rekreaciju, ali trenutno djeluje nefunkcionalno.
- **Terminal i željeznički kolodvor** doživljavaju se kao vizualno neugledni, uz nedostatak sadržaja i neodržavan okoliš.
- Prostori oko **Karbon-a**, autootpada na ulazu u grad i bivših industrijskih objekata također se navode kao neprivlačni.

2. Problemi s urbanizacijom

- Ispitanici kritiziraju prekomjernu izgradnju stambenih zgrada na malim parcelama, što narušava izgled grada, posebno u naseljima poput ulica **Ljudevita Gaja, Ivana Vencla i Mokričke**.
- Nedostatak zelenih površina i planiranog ozelenjavanja oko novih zgrada istaknut je kao ključni problem.
- **Ulaz u grad**, posebno iz smjera Krapinskog mosta ili Kauflanda, često je označen kao prvi dojam koji zahtijeva vizualno poboljšanje.

3. Nedostatak funkcionalne infrastrukture

- Manjak **biciklističkih i pješačkih staza** te njihova loša kvaliteta istaknuti su u dijelovima grada poput Ulice bana Jelačića i šetnice.
- **Trg Franje Tuđmana i Trg Ivana Pavla II** kritizirani su zbog previše betona, manjka hlada i neadekvatne opremljenosti klupama i zelenilom.
- **Neodržavani parkovi** i igrališta te nedostatak sadržaja poput modernih dječjih igrališta, sprava za vježbanje i kvalitetne rasvjete često su spomenuti.

Rezultati ukazuju na potrebu za ulaganjima u obnovu starih dijelova grada, kao i bolju integraciju zelenih površina i funkcionalnih sadržaja u urbanističko planiranje. Prioriteti bi trebali uključivati preuređenje starog centra, revitalizaciju prostora poput Zajarki i bolje planiranje novih gradskih područja s naglaskom na estetiku, infrastrukturu i održivost. Ove promjene doprinijele bi atraktivnosti i funkcionalnosti Zaprešića te povećale kvalitetu života građana.

ULOGA I VAŽNOST ZELENIH POVRŠINA U ŽIVOTU GRADA ZAPREŠIĆA: PERCEPCIJE GRAĐANA I NJIHOV ANGAŽMAN

1. Motivi za korištenje zelenih površina

Građani Zaprešića koriste javne zelene površine iz različitih razloga, pri čemu su najčešći motivi:

- **Šetnja** (27,9%) kao najpopularnija aktivnost.
- **Rekreacija** poput tjelovježbe, bicikliranja i trčanja (18,7%).
- **Kontakt s prirodom** (16,4%), što ističe važnost prirodnog ambijenta.
- **Dječja igra** (14,2%) te **šetnja s kućnim ljubimcima** (8,7%) također zauzimaju značajan udio.

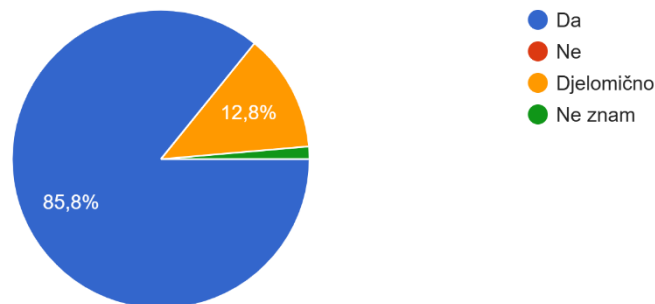
Ovi podaci ukazuju na višestruku važnost zelenih površina za građane, od rekreacije i obiteljskog vremena do očuvanja mentalnog zdravlja kroz kontakt s prirodom.

2. Utjecaj na kvalitetu života

Velika većina ispitanika (**85,8%**) smatra da bi uređenje, podizanje kvalitete i proširivanje ponude zelenih površina značajno podiglo kvalitetu života u Zaprešiću. Dodatnih **12,8%** smatra da bi te promjene djelomično utjecale na poboljšanje, dok je zanemariv broj onih koji ne vide korist u tim promjenama.

Za Vas, koliko bi uređenje, podizanje kvalitete, proširivanje ponude zelenih javnih površina podiglo kvalitetu života u Gradu Zaprešića?

219 odgovora

3. Angažman građana u upravljanju zelenim površinama

Pola ispitanika (**50,7%**) izrazilo je želju za sudjelovanjem u upravljanju, uređenju i planiranju zelenih površina, dok **37,4%** još nije sigurno. Ovo ukazuje na potencijal za veću participaciju građana kroz edukacije i javne konzultacije. Samo **11,9%** ispitanika nije zainteresirano za sudjelovanje.

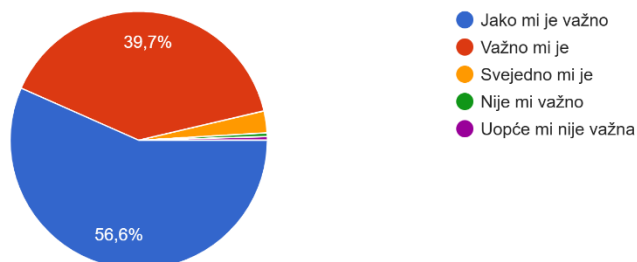
4. Važnost zelene politike

Zelena politika, uključujući odvajanje otpada, očuvanje voda i prirode, recikliranje i pošumljavanje, visoko je na listi prioriteta građana:

- **56,6%** ispitanika smatra je „jako važnom“, dok dodatnih **39,7%** smatra da je „važna“.
Ovi podaci ističu visoku razinu svijesti o okolišnim pitanjima i podršku održivim praksama.

Koliko ste svjesni i koliko Vam je važna zelena politika (odvajanje otpada, očuvanje voda i prirode, recikliranje, pošumljavanje,)

219 odgovora

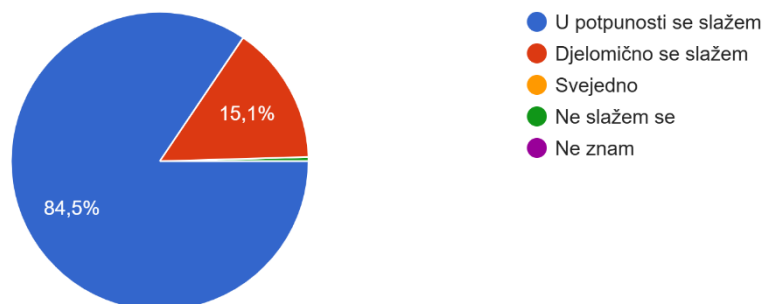

5. Potreba za ulaganjima u zelenu infrastrukturu

Velika većina građana (**84,5%**) u potpunosti se slaže s tvrdnjom da bi Grad Zaprešić do 2030. godine trebao više ulagati u razvoj zelenih površina, zelene infrastrukture i edukaciju građana. Dodatnih **15,1%** djelomično se slaže, što ukazuje na gotovo univerzalnu podršku ovoj ideji.

Koliko se slažem sa tvrdnjom: „Grad Zaprešić u razdoblju do 2030. godine bi trebao više uložiti (sredstava, vremena...) u razvoj zelenih površina, zelene infrastrukture i edukaciju građana?“

219 odgovora

6.4. ANALIZA ULAGANJA U POJEDINAČNE ELEMENTE ZELENE INFRASTRUKTURE I ELEMENTE KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

- Analiza gradskog proračuna za 2023.

Proračun Grada Zaprešića za 2023. godinu ključni je dokument financijskog planiranja koji definira prihode i rashode grada te postavlja okvir za gospodarski, socijalni i infrastrukturni razvoj u sljedećem trogodišnjem razdoblju (2023.-2025.). Dokument je pripremljen u skladu sa Zakonom o proračunu i temeljnim strateškim ciljevima grada, uz fokus na održivost i povećanje kvalitete života građana.

1. PREGLED PRORAČUNSKIH PRIHODA I RASHODA

Ukupni proračunski prihodi

- **Planirani iznos za 2023.:** 35,09 milijuna eura.
- **Struktura prihoda:**
 - **Prihodi poslovanja:** 97,4% ukupnih prihoda, ili 34,2 milijuna eura.
 - **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine:** 897 tisuća eura (2,6% ukupnih prihoda).

Ukupni proračunski rashodi

- **Planirani iznos za 2023.:** 34,03 milijuna eura.
- **Glavne kategorije rashoda:**
 - Rashodi za poslovanje: 25,99 milijuna eura.
 - Rashodi za nabavu nefinancijske imovine: 8,03 milijuna eura.
 - Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova: 1,33 milijuna eura.

Projekcije za 2024. i 2025. godinu

- Ukupni prihodi i rashodi planirani su s rastom:
 - **2024.:** Prihodi 37,30 milijuna eura, rashodi 36,17 milijuna eura.
 - **2025.:** Prihodi 39,01 milijuna eura, rashodi 38,14 milijuna eura.

2. STRUKTURA PRIHODA

Ključni izvori prihoda

- **Porezni prihodi:**
 - **Planirani iznos za 2023.:** 16,33 milijuna eura (47,8% ukupnih prihoda).
 - Glavni doprinosi: porez i priznati na dohodak (92%), porez na imovinu (7,4%).
- **Pomoći iz inozemstva i drugih proračuna:**
 - Ukupno 9,88 milijuna eura (28,1% prihoda).
 - Glavne stavke: sufinanciranje projekata iz državnog i županijskog proračuna te fondovi EU.
- **Komunalni doprinosi i naknade:**
 - Prihod od komunalnih naknada i doprinosa iznosi 6,87 milijuna eura (20,1% prihoda).
- **Prihodi od imovine:**

- Planirani prihodi: 666 tisuća eura (1,9% ukupnih prihoda).

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

- Glavne stavke: prodaja građevinskog zemljišta i drugih nekretnina.

3. STRUKTURA RASHODA

Rashodi za poslovanje

- **Planirani iznos za 2023.:** 25,99 milijuna eura.
- Glavne kategorije:
 - Troškovi za zaposlene u gradskim upravama i ustanovama.
 - Operativni troškovi javnih službi, održavanja infrastrukture i energetskih resursa.

Kapitalni projekti

- Ukupni iznos za 2023.: 8,03 milijuna eura.
- Glavne investicije:
 - Završetak izgradnje dječjeg vrtića u ulici K. Š. Gjalskog.
 - Rekonstrukcija gradske sportske dvorane i zgrade Pučkog otvorenog učilišta.
 - Projekt "Novo ruho Novih Dvora" – kulturni i turistički projekt.
 - Modernizacija prometnica i sanacija klizišta.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova

- Planirano: 1,33 milijuna eura.
- Uključuje refinanciranje postojećih obveza i ulaganja u nove projekte.

4. KLJUČNI PROJEKTI ZA 2023. GODINU

1. Obrazovanje i socijalna skrb:

- Izgradnja i opremanje dječjeg vrtića.
- Uvođenje glazbene škole i planiranje nove osnovne škole.
- Financiranje udžbenika, stipendija i pomoćnika u nastavi.

2. Komunalna infrastruktura:

- Provedba projekta aglomeracije Zaprešić – vodno-komunalna infrastruktura.
- Obnova javnih i društvenih objekata u gradskom vlasništvu.

3. Razvoj zelenih i javnih površina:

- Proširenje i održavanje parkova i zelenih koridora.
- Projekt "Pametan grad" s ciljem povećanja energetske učinkovitosti i digitalizacije.

5. STRATEGIJA FINANCIRANJA

Fiskalna politika

- Fokus na povećanje prihoda od EU fondova i državnih programa.
- Očuvanje stabilnosti proračuna kroz smanjenje javnog duga i optimizaciju rashoda.

Participativni proračun

- Aktivno uključivanje građana kroz participativno planiranje malih komunalnih akcija i projekata.

Proračun Grada Zaprešića za 2023. godinu naglašava ravnotežu između razvoja infrastrukture, obrazovanja, zaštite okoliša i socijalne skrbi. Uz značajne investicije u kapitalne projekte, proračun osigurava stabilnost kroz odgovorno upravljanje prihodima i rashodima. Plan pruža temelje za održivi razvoj i povećanje kvalitete života svih građana.

- Analiza proračuna za 2024.

Proračun Grada Zaprešića za 2024. godinu ključni je financijski dokument koji planira ukupne prihode i primitke od 40,56 milijuna eura, što predstavlja smanjenje od 6,8% u odnosu na rebalans proračuna za 2023. godinu. Temeljni fokus proračuna za 2024. je na održivom razvoju, obrazovanju, kapitalnim ulaganjima te održavanju komunalne infrastrukture, uz nastavak transparentnog i participativnog planiranja.

1. PRIHODI I PRIMICI

Struktura prihoda

Ukupni prihodi za 2024. planirani su na iznos od 40,56 milijuna eura, od čega:

- **Prihodi poslovanja:** 39,96 milijuna eura (98,5% ukupnih prihoda).
- **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine:** 598 tisuća eura.

Ključni izvori prihoda

1. Porezni prihodi:

- Ukupno 18,71 milijuna eura (46,9% ukupnih prihoda).
- Najveći udio čine prihodi od poreza i prireza na dohodak (91,9% poreznih prihoda).

2. Pomoći iz inozemstva i državnih proračuna:

- Planirano 12,88 milijuna eura (32,1% ukupnih prihoda).
- Ključni projekti financirani iz EU fondova uključuju obnovu Novih dvora i izgradnju nove osnovne škole.

3. Komunalne naknade i doprinosi:

- Prihodi od komunalnih naknada iznose 5,6 milijuna eura.

4. Prihodi od imovine:

- Ukupno 719,5 tisuća eura, uključujući prihode od zakupa i koncesija.

Makroekonomski kontekst

Unatoč smanjenju poreznih prihoda zbog ukidanja prireza, očekuje se kompenzacija kroz rast BDP-a (2,6% u 2024.) i povećanje zaposlenosti, što će pozitivno utjecati na dugoročne porezne prihode.

2. RASHODI

Ukupni rashodi

Ukupni rashodi proračuna za 2024. godinu iznose 41,19 milijuna eura. Glavne komponente:

- **Rashodi poslovanja:** 29,84 milijuna eura.
- **Kapitalni rashodi (nabava nefinancijske imovine):** 10,12 milijuna eura.
- **Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova:** 863 tisuće eura.

Ključne prioritetne stavke

1. Obrazovanje i predškolski odgoj:

- Ukupno 14,03 milijuna eura, uključujući izgradnju društvenog doma Jablanovec (750 tisuća eura) i početak rada glazbene škole u 2024. godini.
- Planirana ulaganja u adaptaciju osnovnih škola Ljudevit Gaj i Augustinčić te gradnja nove osnovne škole (30 milijuna eura do 2026.).

2. Komunalna infrastruktura:

- Ulaganja u prometnice, odvodnju i javnu rasvjetu.
- Završetak projekta obnove Pučkog otvorenog učilišta i zgrade suda.

3. Razvoj zelenih površina i zaštita okoliša:

- Projekt „Novi dvori u obNovi“ (9 milijuna eura do 2026.).
- Provedba akcijskog plana energetske i klimatske održivosti razvoja.

4. Kapitalni projekti:

- Izgradnja gradskog bazena i sportskog centra Pojatno.
- Početak gradnje autobusnog terminala.

3. POSEBNI PROJEKTI I STRATEGIJE

1. Obnova i revitalizacija Novih dvora:

- Ulaganje od 3,15 milijuna eura za početak obnove povijesnog kompleksa.

2. Pametni grad:

- Postavljanje solarnih elektrana na javne zgrade.
- Digitalizacija procesa, uključujući platformu za prijave u vrtiće i upravljanje gradskom imovinom.

3. Transparentnost i participacija:

- Projekt „Zajedničko planiranje proračuna“ omogućuje građanima sudjelovanje u odabiru komunalnih akcija.

Proračun za 2024. godinu osigurava ravnotežu između održavanja komunalnih sustava i realizacije velikih kapitalnih projekata. Poseban naglasak stavljen je na obrazovanje, energetska učinkovitost i participaciju građana u planiranju. Grad Zaprešić planira koristiti eksterne izvore financiranja za ključne projekte, osiguravajući održivi razvoj i povećanje kvalitete života.

- Analiza proračuna Grada Zaprešića za 2025. godinu i projekcije za 2026. i 2027. godinu

1. Uvod i Pravni Temelj

Proračun Grada Zaprešića za razdoblje 2025.-2027. godine predstavlja temeljni financijski dokument kojim se definiraju planovi za prihodovnu i rashodovnu stranu gradske blagajne u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva lokalne samouprave. Sastavljen u skladu s važećim zakonima i propisima, proračun osigurava transparentno planiranje i izvršavanje financijskih obveza, uz primjenu metodologije iz Pravilnika o proračunskim klasifikacijama i Pravilnika o proračunskom računovodstvu.

2. Pregled Prihoda i Rashoda

Prihodi:

1. Ukupni planirani prihodi i primici:

- 2025. godina: 57.194.427,00 eura
- 2026. godina: 57.795.847,00 eura
- 2027. godina: 57.347.847,00 eura

2. Struktura prihoda za 2025. godinu:

- **Porezni prihodi:** 25.383.145,74 eura (45,2% ukupnih prihoda)
- **Pomoći iz drugih proračuna i inozemstva:** 21.537.487,83 eura (38,3%)

- **Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi:** 7.880.314,65 eura (14,0%)
 - **Prihodi od prodaje proizvoda i donacija:** 385.170,00 eura (0,7%)
 - **Prihodi od prodaje nefinancijske imovine:** 1.071.800,00 eura (1,9%)
- 3. Projekcije prihoda za 2026. i 2027. godinu:**
- Prihodi se održavaju na sličnoj razini, uz blagi porast poreznih prihoda i eksterne financijske pomoći, što osigurava fiskalnu stabilnost i kontinuitet razvoja.

Rashodi:

- 1. Ukupni planirani rashodi i izdaci:**
- 2025. godina: 57.194.427,00 eura
 - 2026. godina: 57.795.847,00 eura
 - 2027. godina: 57.347.847,00 eura
- 2. Struktura rashoda za 2025. godinu:**
- **Rashodi poslovanja:** 37.777.217,00 eura (66,0% ukupnih rashoda)
 - **Rashodi za zaposlene:** 16.647.462,00 eura (44,0% rashoda poslovanja)
 - **Materijalni rashodi:** 11.207.950,21 eura (30,0%)
 - **Kapitalni rashodi:** 17.137.210,00 eura (30,0%)
- 3. Projekcije rashoda za 2026. i 2027. godinu:**
- Održava se ravnoteža između prihoda i rashoda, uz fokus na prioritete lokalne zajednice i strateške investicije.

3. Ključni Projekti i Ulaganja

Kapitalni projekti:

- 1. Obrazovanje:**
- Izgradnja nove osnovne škole: Više od 20 milijuna eura
 - Adaptacija osnovnih škola Ljudevit Gaj i Antun Augustinčić, uz osiguranje uvjeta za jednosmjensku nastavu
- 2. Komunalna infrastruktura:**
- Održavanje cesta, zelenih površina i javne rasvjete: 6,4 milijuna eura
 - Sanacija odlagališta otpada i izgradnja nove odlagališne plohe
 - Komunalno uređenje Poduzetničke zone Falečnjak
- 3. Razvoj kulture i turizma:**
- Obnova kompleksa Novih dvora: 9 milijuna eura, uz korištenje ITU mehanizma
 - Izgradnja gradskog bazena i sportskog centra Pojatno

Pametni grad:

- Implementacija digitalnih rješenja poput iTransparentnosti i iProračuna
- Postavljanje pametne infrastrukture: senzorski sustavi i platforme za praćenje kvalitete zraka

Ekološki razvoj:

- Energetska obnova javnih zgrada, uz korištenje obnovljivih izvora energije
- Razrada Strategije zelene urbane obnove financirane iz EU fondova

Proračun Grada Zaprešića za razdoblje 2025.-2027. osigurava stabilnost, uz povećanje ulaganja u prioritetne projekte i programe koji imaju za cilj poboljšati kvalitetu života građana. Fiskalna odgovornost, transparentnost i uključivost ključni su principi koji podupiru ovaj plan. Predviđeno je intenziviranje kapitalnih investicija, osobito u obrazovanju i infrastrukturi, dok se očuvaju dosadašnji standardi usluga za građane. Projekcije za 2026. i 2027. godinu potvrđuju stabilan rast i održivost proračunskih politika, uz fokus na strateške prioritete i razvojne ciljeve.

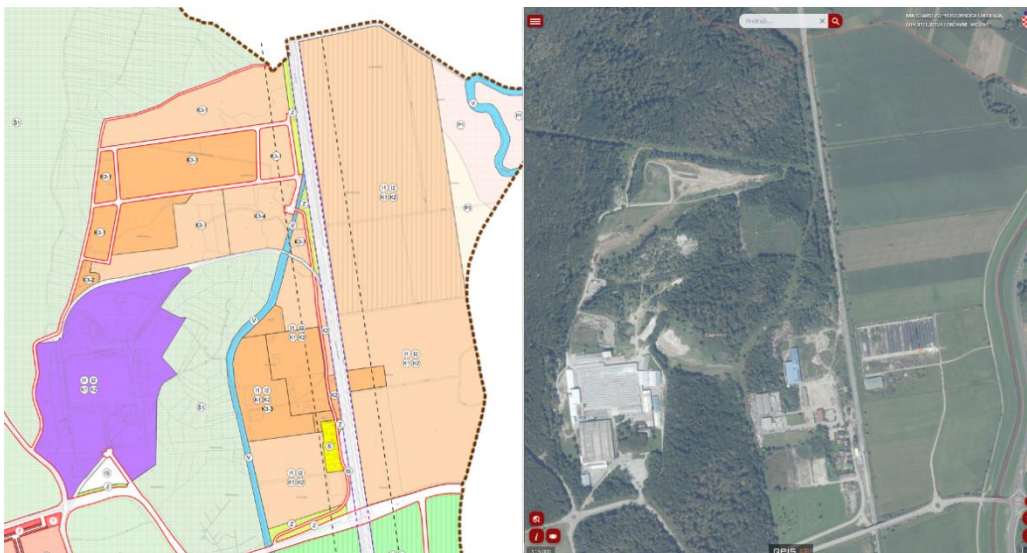
7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama temelji se na načelima ponovne uporabe, obnove i reciklaže postojećih resursa uz minimalizaciju otpada. Cilj je povećati učinkovitost korištenja prostora i zgrada kroz njihovu adaptaciju, prenamjenu i uključivanje u urbani život, čime se doprinosi održivom razvoju i smanjenju štetnih utjecaja na okoliš.

PRIMJENA MODELA KRUŽNOG GOSPODARENJA U GRADU ZAPREŠIĆU – ODABRANE LOKACIJE I PRIJEDLOZI REVITALIZACIJE

1. Revitalizacija napuštene industrijske zone „Sjever“

- **Lokacija:** Industrijska zona u zapadnom dijelu grada, neposredno uz glavnu prometnicu prema Zagreb-Zapad.
- **Analiza i status:** Prostor trenutno sadrži napuštene hale i skladišne objekte s ograničenim infrastrukturnim kapacitetima. U skladu s Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030., ovaj prostor prepoznat je kao prioritet za obnovu zbog visokog potencijala za prenamjenu i ekonomsku revitalizaciju.
- **Predloženi plan:**
 - **Prenamjena:** Razvoj poslovno-inovacijskog centra s naglaskom na zelene tehnologije, coworking prostore i industrije usmjerene na reciklažu.
 - **Društvena infrastruktura:** Prostor za edukativne radionice i demonstracijske projekte o kružnom gospodarstvu i energetskej učinkovitosti.

Slika: Gospodarska zona Industrijska; Izvor: Ministarstvo gospodarstva (RH)

Elementi kružnosti:

- **Recikliranje građevinskih materijala:** Obnovljeni dijelovi objekata koristit će postojeće materijale (čelik, beton), čime se smanjuje građevinski otpad.
- **Zelena infrastruktura:** Implementacija zelenih krovova i vertikalnih vrtova na industrijskim objektima.
- **Sustavi za vodno gospodarenje:** Uvođenje sustava za prikupljanje i ponovno korištenje kišnice za potrebe održavanja okoliša i tehničke primjene unutar prostora.

Financijski modeli

- **Proračun Grada Zaprešića:** Kapitalna ulaganja za zelenu infrastrukturu (10,12 milijuna eura predviđeno za 2024.).
- **EU fondovi:** Prijaviti projekt na programe „Just Transition Fund“ za transformaciju industrijskih zona.
- **Javno-privatno partnerstvo:** Privući privatne ulagače za coworking prostore, uz gradsku subvenciju za zelene projekte.

2. Obnova napuštenih stambenih zgrada u centru Zaprešića

- **Lokacija:** Stara stambena zona u blizini gradske uprave (ulice Matije Gupca i Trga žrtava fašizma).
- **Analiza i status:** Više stambenih zgrada napušteno je ili loše održavano, što utječe na opće stanje javnog prostora. Sukladno Nacionalnom planu oporavka i otpornosti, predviđa se njihova energetska obnova i prenamjena za socijalne ili turističke svrhe.
- **Predloženi plan:**
 - Prenamjena za stambeno-poslovne jedinice s javnim sadržajima poput prostora za društvene aktivnosti ili galerija.
 - Revitalizacija povijesnih elemenata uz očuvanje lokalnog arhitektonskog identiteta.

Elementi kružnosti:

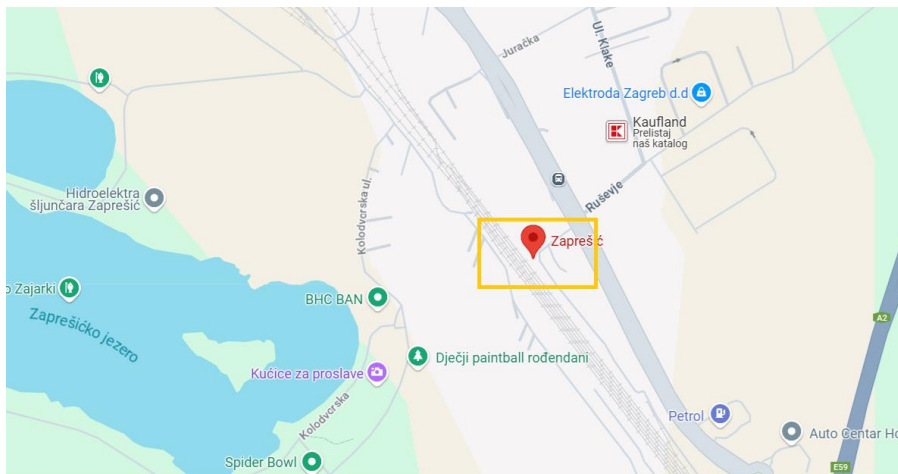
- **Ekološki prihvatljivi materijali:** Ugradnja prirodnih i recikliranih materijala poput vapnenca i izolacijskih sustava niske emisije ugljika.
- **Energetska učinkovitost:** Uvođenje obnovljivih izvora energije (solarnih panela) i modernih sustava grijanja.
- **Zeleni prostori:** Uređenje dvorišta zgrada sa zajedničkim vrtovima i urbanim zelenilom.

Financijski modeli

- **Proračun Grada Zaprešića:** Kapitalna ulaganja za zelenu infrastrukturu (10,12 milijuna eura predviđeno za 2024.).
- **Nacionalni plan oporavka i otpornosti:** Prijaviti zgrade na energetske obnove sufinancirane do 80% iz EU fondova.
- **Crowdfunding kampanje:** Uključiti zajednicu u financiranje specifičnih inicijativa, poput zajedničkih vrtova.

3. Prenamjena bivših skladišta u rekreativne i zelene prostore

- **Lokacija:** Bivša skladišta i neiskorištene parcele u blizini željezničkog kolodvora.
- **Analiza i status:** Prostor je zapušten i nema funkcionalnu namjenu, ali se nalazi na strateški važnoj lokaciji. Sukladno Programu razvoja zelene infrastrukture, prenamjena ovog prostora može značajno doprinijeti povećanju kvalitete života i zelenih površina u urbanoj zoni.
- **Predloženi plan:**
 - Razvoj urbanih vrtova i rekreacijskih zona za lokalno stanovništvo.
 - Uvođenje edukativnih staza za podizanje svijesti o očuvanju okoliša.

Izvor: GoogleMaps

Elementi kružnosti:

- **Zeleni krovovi i zidovi:** Na susjednim zgradama planira se uvođenje zelenih krovova za smanjenje efekta toplinskih otoka.
- **Recikliranje i upotreba vode:** Sustavi za sakupljanje kišnice omogućit će zalijevanje zelenih površina.
- **Bioraznolikost:** Sadnja autohtonih biljaka radi očuvanja lokalnih ekosustava i smanjenja troškova održavanja.

Financijski modeli

- **Proračun Grada Zaprešića:** Dio sredstava alocirati kroz kapitalne projekte za zelene površine (planirano 3,15 milijuna eura u 2024.).
- **Partnerstva s udrugama:** Angažirati lokalne udruge za edukativne programe.

Doprinos nacionalnim i europskim programima

1. **Program ZI i Program KG (2021.-2030.):**
 - Revitalizacija ovih prostora osigurava očuvanje postojećih objekata i smanjuje potrebu za novom gradnjom.
 - Povećanje zelene infrastrukture doprinosi kvaliteti zraka i smanjenju urbanog zagađenja.

2. Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.:

- Projekti energetske obnove javnih i stambenih zgrada usklađeni su s reformom C6.1.R5 koja predviđa zelenu urbanu obnovu i implementaciju pilot-projekata.

3. Europski zeleni plan (EU Green Deal):

- Povećanje otpornosti gradova na klimatske promjene uz istovremeno smanjenje emisija CO₂ i očuvanje prirodnih resursa.

Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u Gradu Zaprešiću osigurava održivu transformaciju ključnih prostora i objekata kroz integraciju ekoloških, društvenih i gospodarskih elemenata. Projekti poput revitalizacije industrijskih zona, stambenih zgrada i skladišta značajno doprinose povećanju kvalitete urbanog prostora, uz očuvanje resursa i smanjenje negativnog utjecaja na okoliš.

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Urbana preobrazba i sanacija definirane su člankom 3. stavkom 1. točkama 40-41 Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19):

- **Urbana preobrazba:** Podrazumijeva obnovu i prenamjenu postojećih građevinskih područja koja su djelomično ili potpuno neiskorištena, degradirana ili neprimjereno iskorištena.
- **Urbana sanacija:** Obuhvaća revitalizaciju prostora s narušenim fizičkim, socijalnim ili gospodarskim uvjetima, uključujući područja pogođena katastrofama poput potresa.

Grad Zaprešić ima identificirane lokacije koje odgovaraju ovim kriterijima, uključujući neiskorištene ili degradirane zone te prostore pogođene infrastrukturnim zastoјima. Ovi prostori pružaju mogućnost obnove uz primjenu načela održivosti.

Identificirana područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju

1. Zona bivše industrije „Zapad“

- **Lokacija:** Zapadni dio grada, uz glavnu prometnicu prema Zagrebu.
- **Trenutno stanje:** Napuštene industrijske hale i skladišta, infrastrukturno slabo povezano.
- **Potencijal:** Razvoj poslovne i stambene zone.

Prijedlog unaprjeđenja:

- Prenamjena u moderni poslovno-inovacijski centar s integriranim stambenim jedinicama.
- Implementacija zelene infrastrukture, poput parkova i biciklističkih staza, kako bi se smanjio negativan utjecaj urbanizacije.

Povezanost: Projekti usklađeni s Programom kružnog gospodarenja prostorom (2021.-2030.) i Planom razvoja Grada Zaprešića.

2. Povijesna jezgra grada

- **Lokacija:** Središte grada, oko Trga mladosti i okolnih starih stambenih zgrada.
- **Trenutno stanje:** Degradirana stambena infrastruktura, zapušteni javni prostori.
- **Potencijal:** Kulturno-turistička valorizacija.

Prijedlog unaprjeđenja:

- Obnova povijesnih zgrada u skladu s kulturnom baštinom i energetske učinkovitim standardima.
- Razvoj pješačkih zona i javnih prostora za društvene i kulturne aktivnosti.

Povezanost: Projekti povezani s revitalizacijom kulturne baštine iz Programa EU Green Deal te proračunskim planovima za obnovu Novih dvora.

3. Područje pogodeno infrastrukturnim zastoјima – Šibice

- **Lokacija:** Prigradsko naselje uz željezničku prugu.
- **Trenutno stanje:** Loša prometna povezanost i zastarjela infrastruktura.
- **Potencijal:** Povezivanje sa središtem grada i okolnim regijama.

Prijedlog unaprjeđenja:

- Sanacija prometne infrastrukture, uključujući modernizaciju željezničkog kolodvora.
- Razvoj stambenih i poslovnih zona s naglaskom na dostupnost javnog prijevoza.

Povezanost: Usklađeno s planovima za razvoj prometne infrastrukture iz proračuna Grada Zaprešića.

4. Lokacija pogodena potresom – Društveni dom u Kupljenovu

- **Lokacija:** Prigradska zona.
- **Trenutno stanje:** Oštećena infrastruktura, društvena važnost objekta za lokalnu zajednicu.
- **Potencijal:** Obnova i prilagodba za više namjena.

Prijedlog unaprjeđenja:

- Strukturalna sanacija u skladu sa seizmičkim standardima.
- Prenamjena u društveni centar za lokalne inicijative i obrazovanje.

Povezanost: Projekti usklađeni s NPOO-om i Programom razvoja zelene mobilnosti te planovima energetske obnove iz proračuna Grada Zaprešića.

Integracija projekata urbane preobrazbe i sanacije u strategiju razvoja Grada Zaprešića ključna je za održivost i povećanje kvalitete življenja građana. Planirana ulaganja u infrastrukturu, kulturnu baštinu i zelenu mobilnost usklađena su s proračunskim prioritetima za razdoblje 2025.-2027. godine, što osigurava sinergiju između prostornog razvoja i ekonomske stabilnosti.

PRIJEDLOG UNAPRJEĐENJA IDENTIFICIRANIH PODRUČJA

1. Načela urbanog unaprjeđenja:

- **Održiva gradnja:** Korištenje ekološki prihvatljivih materijala i primjena principa kružnog gospodarstva. Korištenje postojećih resursa za obnovu (npr. recikliranje građevinskog materijala).
- **Energetska učinkovitost:** Implementacija sustava za obnovljive izvore energije, poput solarnih panela i sustava za povrat topline.

- **Zelena infrastruktura:** Razvoj javnih parkova, biciklističkih staza i urbanih vrtova unutar revitaliziranih zona.

2. Mjere urbane sanacije:

- Poboljšanje javnog prijevoza i povezanosti udaljenih zona.
- Prilagodba prometne infrastrukture kako bi se smanjila emisija CO₂.
- Revitalizacija javnih prostora za društvene i kulturne aktivnosti.

3. Financijski okvir i implementacija:

- Korištenje sredstava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), posebice za pilot-projekte zelene obnove i sanacije.
- Aktivno sudjelovanje privatnog sektora kroz modele javno-privatnog partnerstva.
- Prijava za EU fondove namijenjene revitalizaciji urbanih područja.

Doprinos ciljevima održivog razvoja

Predložene aktivnosti u područjima preobrazbe i sanacije doprinose:

- **Cilju 11** (Održivi gradovi i zajednice) – povećanje kvalitete života kroz zelenu infrastrukturu i dostupnost usluga.
- **Cilju 13** (Klimatska akcija) – prilagodba na klimatske promjene kroz energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije.

Područja identificirana za urbanu preobrazbu i sanaciju u Gradu Zaprešiću pružaju izuzetne prilike za održiv razvoj, prilagodbu klimatskim promjenama i povećanje kvalitete života građana. Primjena predloženih mjera omogućit će transformaciju degradiranih i neiskorištenih prostora u dinamične urbane zone s naglaskom na društvenu uključenost i ekološku odgovornost.

9. SWOT ANALIZA ZA PLANIRANJE RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE I NEKORIŠTENIH POVRŠINA JAVNE NAMJENE6

SNAGE <ul style="list-style-type: none">○ Povoljan prostorni potencijal○ Postojeći strateški okvir○ Blizina prirodnih resursa○ Podrška lokalne zajednice	SLABOSTI <ul style="list-style-type: none">○ Nedostatak infrastrukture za održavanje zelenih površina○ Financijska ograničenja○ Fragmentacija prostora○ Zapuštene površine
PRILIKE <ul style="list-style-type: none">○ Pristup europskim fondovima○ Razvoj održivog turizma○ Primjena inovativnih tehnologija○ Suradnja s privatnim sektorom○ Regeneracija urbanih područja	PRIJETNJE <ul style="list-style-type: none">○ Utjecaj klimatskih promjena○ Urbanizacijski pritisak○ Administrativne prepreke○ Nedovoljna uključenost građana

SWOT analiza za planiranje razvoja zelene infrastrukture i nekorištenih površina javne namjene u Gradu Zaprešiću naglašava ključne aspekte koji utječu na održivost urbanog prostora i mogućnosti za unapređenje kvalitete života građana.

Snage Grada Zaprešića uključuju povoljan prostorni potencijal s velikim brojem neiskorištenih zelenih površina i prirodnih resursa. Šumska područja i rijeka Sava, integrirani u prostorni plan grada, pružaju osnovu za razvoj zelene infrastrukture. Dodatno, strateški dokumenti poput Generalnog urbanističkog plana (GUP) i Plana razvoja Grada Zaprešića za razdoblje 2023.-2030. jasno definiraju okvir za održiv razvoj, dok visoka svijest građana o važnosti zaštite okoliša pruža značajnu podršku provedbi projekata.

Međutim, grad se suočava s određenim **slabostima**, uključujući nedostatnu infrastrukturu za održavanje postojećih i planiranih zelenih površina te ograničenja lokalnog proračuna za financiranje velikih projekata. Fragmentacija postojećih zelenih zona otežava stvaranje integrirane mreže, dok zapušteni javni prostori i degradirane nekretnine ukazuju na potrebu za njihovom revitalizacijom i racionalnim korištenjem.

Unatoč tim slabostima, Grad Zaprešić ima značajne **prilike** za unapređenje kroz korištenje sredstava iz europskih fondova, poput programa LIFE, Interreg i Mehanizma za oporavak i otpornost. Razvoj održivog turizma predstavlja dodatnu priliku kroz valorizaciju prirodnih resursa, šetnica uz rijeku Savu i biciklističkih staza, koje mogu privući posjetitelje i doprinijeti lokalnoj ekonomiji. Suradnja s privatnim sektorom kroz modele javno-privatnog partnerstva može ubrzati revitalizaciju zapuštenih prostora, dok primjena inovativnih tehnologija poput sustava za prikupljanje kišnice, pametnih sustava navodnjavanja i solarnih panela doprinosi energetskej učinkovitosti.

S druge strane, Grad se mora nositi s nekoliko **prijetnji**. Klimatske promjene, uključujući toplinske valove i poplave, predstavljaju značajan izazov za održavanje i funkcionalnost zelene infrastrukture. Urbanizacijski pritisak zbog povećanja potražnje za građevinskim zemljištem ugrožava dostupnost zelenih površina, dok administrativne prepreke, poput dugotrajnih procedura urbanističkog planiranja, mogu usporiti provedbu projekata. Postoji i rizik od nedovoljne participacije građana u planiranju i održavanju zelenih površina, što bi moglo smanjiti uspješnost pojedinih inicijativa.

Preporučene mjere za prevladavanje izazova i ostvarivanje prilika uključuju:

1. **Izrada akcijskog plana** za povezivanje postojećih zelenih površina u integriranu mrežu koja omogućuje stvaranje kontinuiranih rekreacijskih zona.
2. **Jačanje financijskih kapaciteta** kroz prijavu projekata na EU fondove i implementaciju pilot-projekata financiranih iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.
3. **Revitalizacija degradiranih površina** prema principima kružnog gospodarstva, koristeći reciklirane materijale i održive metode gradnje.
4. **Edukativne kampanje** za podizanje svijesti građana o važnosti zelene infrastrukture i uključivanje lokalne zajednice u planiranje i održavanje tih prostora.
5. **Suradnja s privatnim sektorom** kroz javno-privatna partnerstva za financiranje i održavanje projekata, što bi osiguralo dugoročnu održivost i smanjenje troškova za grad.

Ova SWOT analiza jasno pokazuje da Grad Zaprešić ima potencijal postati primjer održivog urbanog razvoja u Hrvatskoj, koristeći svoje prednosti i prilike za prevladavanje slabosti i prijetnji. Strateški planirani projekti mogu značajno doprinijeti povećanju kvalitete urbanog prostora, zaštiti okoliša i boljem povezivanju građana s prirodnim resursima grada.

10. STRATEŠKI OKVIR ZA ZELENU URBANU OBNOVU GRADA ZAPREŠIĆA

Ovaj strateški okvir definira ključne aktivnosti i projekte koji doprinose zelenoj urbanoj obnovi u Gradu Zaprešiću, a temelje se na razvojnim potrebama grada i potencijalima identificiranim u prethodnim analizama. Aktivnosti su strukturirane prema prioritetnim ciljevima i obuhvaćaju konkretne projekte s planiranim načinima provedbe.

10.1. Aktivnosti i projekti za očuvanje i unaprjeđenje zelenog karaktera i identiteta grada

Grad Zaprešić prepoznat je po svojoj blizini prirodnih resursa poput rijeke Save i okolnih šuma, no u urbanim zonama često nedostaje adekvatna povezanost i dostupnost zelenih površina. Projekti u ovom dijelu usmjereni su na očuvanje postojećeg zelenila te stvaranje novih zelenih zona u skladu s principima održivosti.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Sadnja drvoreda u urbanim zonama	Obnova postojećih i sadnja novih drvoreda uz prometnice, u parkovima i naseljima.	Faza 1: Identifikacija lokacija Faza 2: Sadnja	Smanjenje toplinskih otoka, povećanje zelenila
Zeleni parkovi i šetnice	Uređenje parkova s urbanim vrtovima, biciklističkim i pješačkim stazama.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Povećanje kvalitete života građana
Urbanističko povezivanje periferije	Razvoj zelenih koridora koji povezuju gradska središta s prigradskim naseljima.	Faza 1: Dizajn rute Faza 2: Izgradnja	Povećanje dostupnosti zelenih površina

Ove aktivnosti postavljaju temelje za očuvanje zelenog identiteta grada i povećanje otpornosti urbanih prostora na utjecaje klimatskih promjena.

10.2. Projekti za stvaranje prostora ugodnog za život i podizanje kvalitete života

Razvoj javnih prostora ključan je za podizanje kvalitete života građana i stvaranje grada koji odgovara potrebama svih dobnih skupina. Ovi projekti naglašavaju važnost rekreacijskih zona, urbanih vrtova i društvenih prostora.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Urbani vrtovi i zajedničke površine	Postavljanje vrtova u stambenim zonama za građane.	Faza 1: Odabir lokacija Faza 2: Instalacija	Poboljšanje zdravlja, socijalne interakcije
Obnova trgova i javnih prostora	Obnova glavnih trgova s novim zelenim	Faza 1: Projektiranje	Vizualno i funkcionalno

	elementima i mobilnim zelenilom.	Faza 2: Realizacija	unaprijeđenje prostora
Podrška rekreacijskim aktivnostima	Uređenje sportskih terena i prostora za rekreaciju u zelenim zonama.	Faza 1: Identifikacija potreba Faza 2: Izgradnja	Povećanje fizičke aktivnosti stanovništva

Planirane aktivnosti omogućit će stvaranje privlačnih i funkcionalnih javnih prostora, koji će unaprijediti društvenu interakciju i kvalitetu urbanog života.

10.3. Uspostava umreženog sustava otvorenih površina i integracija vodenih površina

Povezivanje različitih zelenih zona i integracija vodenih resursa ključni su koraci u razvoju održive zelene infrastrukture. Projekti u ovom dijelu usmjereni su na revitalizaciju riječnih obala i povezivanje otvorenih prostora u funkcionalnu mrežu.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Revitalizacija riječnih obala	Uređenje obala rijeke Save za rekreativne svrhe s naglaskom na očuvanje ekosustava.	Faza 1: Čišćenje Faza 2: Izgradnja šetnica	Očuvanje prirodnih resursa, turistički razvoj
Zelene pješačke zone	Povezivanje ključnih gradskih zona sustavom zelenih šetnica.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Bolja povezanost, smanjenje automobilskog prometa
Integracija plave infrastrukture	Uvođenje sustava za upravljanje vodom poput zelenih krovova i sustava za prikupljanje kišnice.	Faza 1: Testni projekti Faza 2: Širenje	Održiva potrošnja vode, prilagodba klimi

Kroz ove aktivnosti grad će ojačati ekološku povezanost, unaprijediti bioraznolikost i povećati dostupnost zelenih površina.

10.4. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike

Kako klimatske promjene sve više utječu na urbana područja, potrebno je uvesti mjere koje smanjuju njihov negativan utjecaj i jačaju otpornost grada na prirodne rizike. Projekti ovdje naglašavaju energetska učinkovitost, zelenu infrastrukturu i sustave za upravljanje vodama.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Energetska obnova zgrada	Obnova javnih zgrada prema standardima energetske učinkovitosti (nZEB).	Faza 1: Identifikacija objekata Faza 2: Obnova	Smanjenje emisija CO ₂ , ušteda energije
Sustavi za ublažavanje toplinskih valova	Postavljanje drvoreda, mobilnih zelenih zidova i parkova za hlađenje urbanih zona.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Implementacija	Smanjenje učinaka klimatskih promjena
Uređenje oborinskog sustava	Implementacija sustava za odvodnju i prikupljanje oborinskih voda u urbanim zonama.	Faza 1: Analiza Faza 2: Izgradnja sustava	Smanjenje poplavnog rizika

Implementacija ovih mjera doprinijet će smanjenju ekološkog otiska grada i jačanju otpornosti na klimatske promjene.

10.5. Stavljanje u ponovnu upotrebu napuštenih prostora i zgrada

Prenamjena napuštenih javnih prostora i zgrada ključna je za očuvanje postojećih resursa i smanjenje potrebe za novom gradnjom. Aktivnosti uključuju revitalizaciju industrijskih zona i kružnu obnovu zgrada.

Aktivnost/projekt	Opis i ciljevi	Plan provedbe	Predviđeni učinci
Revitalizacija napuštenih industrijskih zona	Prenamjena napuštenih industrijskih prostora u multifunkcionalne zone za poslovne i društvene svrhe.	Faza 1: Projektiranje Faza 2: Obnova	Održivi urbani razvoj
Prenamjena javnih prostora	Obnova društvenih domova i objekata za kulturne i edukativne svrhe.	Faza 1: Procjena potreba Faza 2: Realizacija	Povećanje društvene uključenosti
Kružna obnova zgrada	Implementacija kružnog gospodarstva u obnovu starih zgrada s naglaskom na recikliranje materijala.	Faza 1: Planiranje Faza 2: Obnova	Smanjenje građevinskog otpada

Projekti u ovom dijelu osiguravaju racionalno korištenje prostora, smanjenje građevinskog otpada i povećanje gospodarskih aktivnosti.

Predložene aktivnosti i projekti usklađeni su s ciljevima održivog razvoja i lokalnim razvojnim potrebama Grada Zapešića. Ovi projekti pridonose očuvanju okoliša, poboljšanju kvalitete života i otpornosti na klimatske promjene te su strateški važni za

dugoročnu održivost grada. Sustavna implementacija projekata i aktivnosti, uz podršku lokalne zajednice i financiranje iz EU fondova, osigurat će uspješan razvoj zelene infrastrukture i urbanu obnovu.

11. HORIZONTALNA NAČELA U STRATEGIJI ZELENE URBANE OBNOVE GRADA ZAPREŠIĆA

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića pridaje posebnu pažnju poštivanju horizontalnih načela, koja uključuju promicanje pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom te usklađenost sa zakonima o ravnopravnosti spolova i suzbijanju diskriminacije. Ova načela osiguravaju da strategija doprinosi uključivosti i jednakim mogućnostima za sve građane, bez obzira na njihove fizičke ili socijalne karakteristike.

11.1. Pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom

Strategija uključuje mjere koje će osigurati jednak pristup javnim i zelenim površinama te javnim zgradama za osobe s invaliditetom i smanjene pokretljivosti:

1. Pristupačne urbane površine:

- Uvođenje rampi, dizala i taktilnih vodilica u javnim parkovima, šetnicama i trgovačkim zonama.
- Osiguravanje ravnih i neprekinutih površina s adekvatnim označavanjem za osobe koje koriste invalidska kolica.

2. Javni prijevoz i infrastruktura:

- Modernizacija stajališta javnog prijevoza kako bi bila dostupna osobama s invaliditetom.
- Uređenje biciklističkih staza i šetnica s dodatnim elementima koji omogućuju lakše kretanje.

3. Prenamjena zgrada:

- Revitalizacija napuštenih javnih zgrada uključuje implementaciju univerzalnog dizajna kako bi prostori bili pristupačni svima.
- Instalacija liftova, proširenih ulaza i drugih prilagodbi u obnovljenim zgradama.

Učinak: Ove mjere omogućit će jednak pristup zelenim i urbanim prostorima te povećati sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvenim aktivnostima.

11.2. Doprinos ravnopravnosti spolova

Strategija doprinosi promicanju ravnopravnosti spolova kroz osiguranje jednakih mogućnosti za sudjelovanje žena i muškaraca u planiranju, provedbi i korištenju javnih prostora. Posebni naglasci uključuju:

1. Participativno planiranje:

- Uključivanje žena u procese donošenja odluka o oblikovanju javnih prostora, posebno u lokalnim zajednicama.

2. Sigurnost u javnim prostorima:

- Dizajniranje parkova, šetnica i trgova kako bi se povećala sigurnost, uključujući adekvatnu rasvjetu, sigurnosne kamere i otvorene prostore za bolje vizualno nadgledanje.

3. Podrška zapošljavanju:

- Kroz projekte zelene obnove osigurati ravnomjeren pristup poslovnim prilikama za žene i muškarce, posebice u područjima zelene infrastrukture i održivog razvoja.

Učinak: Strategija osigurava da žene imaju jednak pristup i mogućnosti za sudjelovanje u svim aspektima urbanog života, čime se jača ravnopravnost spolova.

11.3. Primjena Zakona o suzbijanju diskriminacije

Strategija se temelji na principima nediskriminacije kako bi svi građani imali jednaka prava na korištenje urbanih i zelenih površina:

1. Dostupnost za sve:

- Uvođenje standarda za univerzalni dizajn osigurava da prostori budu prilagođeni potrebama različitih korisnika, bez obzira na dob, spol, etničku pripadnost ili socijalni status.

2. Socijalna inkluzija:

- Osiguravanje pristupa javnim površinama za ranjive skupine, uključujući starije osobe, izbjeglice i pripadnike manjinskih zajednica.

3. Edukacija i osvješćivanje:

- Provođenje kampanja za podizanje svijesti o važnosti jednakosti i uključivosti u urbanim sredinama.

Učinak: Strategija aktivno doprinosi suzbijanju diskriminacije i osigurava da svi građani, bez obzira na osobne karakteristike, imaju pristup kvalitetnim javnim prostorima.

Strategija zelene urbane obnove Grada Zaprešića integrira horizontalna načela kao temelj za održivi i uključiv razvoj. Ove mjere omogućuju pristupačnost, ravnopravnost i jednakost, čime se osigurava da zelena urbana obnova koristi svim građanima. Uključivanjem univerzalnog dizajna i participativnih metoda planiranja, Grad Zaprešić može postati model socijalno odgovornog i ekološki održivog urbanog razvoja.